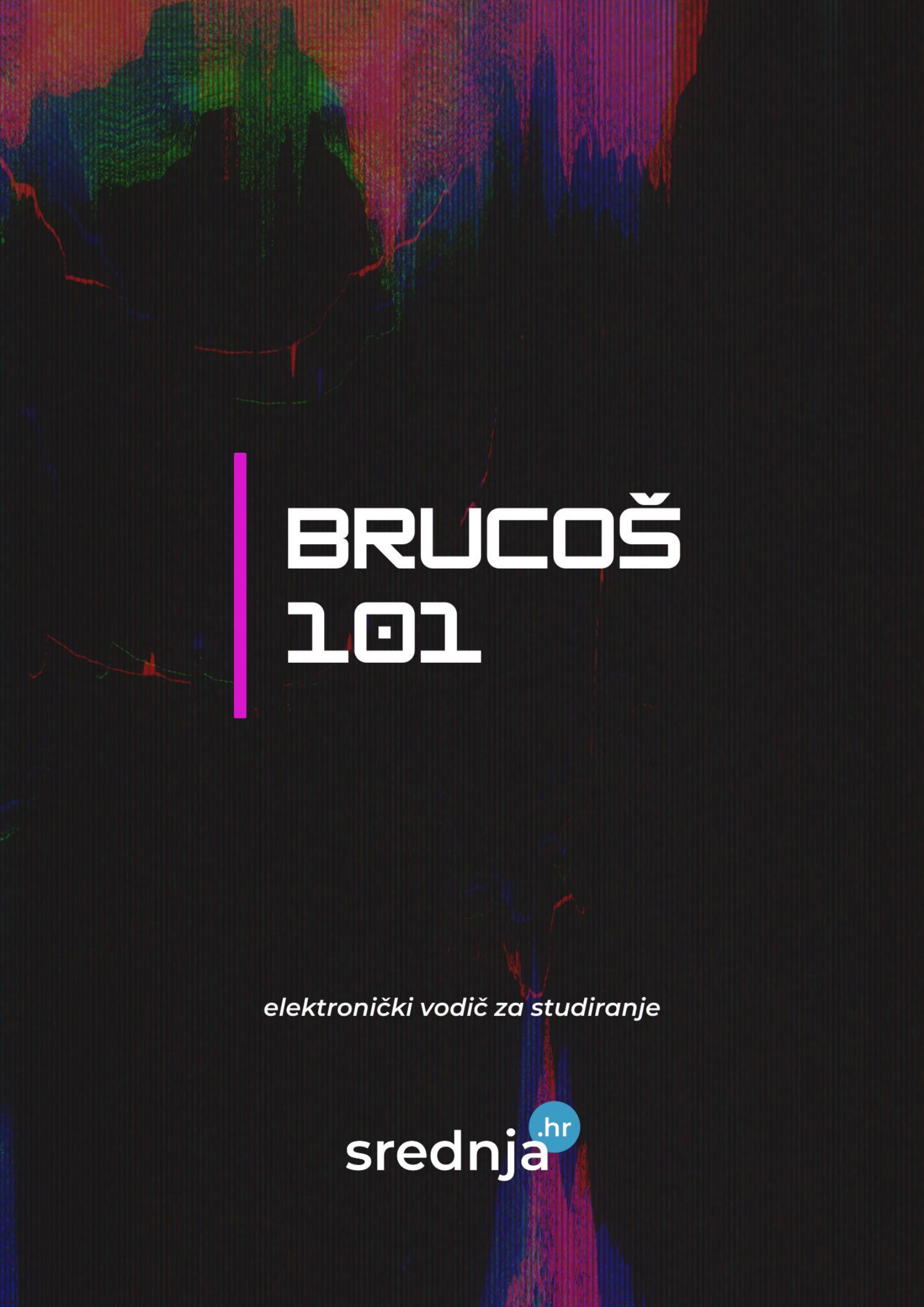

BRUCOŠ 101

elektronički vodič za studiranje

srednja.hr

partneri projekta

Bernays

PBZ

ZSEM
Zagreb School of Economics and Management

Sadržaj

Uvodna riječ 4

Brucoška abeceda: Sastavili smo popis osnovnih pojmova koje morate znati ako upisujete faks 6

Što je iksica? Većina studenata koristi je samo za jednu stvar, no ona je puno važnija 21

Sve što trebate znati o student servisu: Kako se učlaniti i koji su uvjeti rada 24

Želiš u studentski dom? Evo kako se prijaviti i što se sve boduje na natječaju 27

Umjesto u domu boravit ćeš u privatnom smještaju? Na ove stvari moraš paziti kada unajmljuješ stan 33

Korištenje javnog prijevoza u drugom gradu ne mora biti muka, evo što sve trebate znati 36

Kada odeš na faks u drugi grad, gdje ćeš kod liječnika? Imamo sve informacije 43

Što se sve na faksu ocjenjuje? Pojasnili smo kako sustav funkcionira 47

Želite studirati u nekoj drugoj zemlji? Donosimo sve potrebne informacije 50

Što sve trebate znati o financijama jednom kad odete na faks: Vrijeme je za odrastanje 53

Kako se dobro zabaviti i pritom ne upasti u nevolje: Nekoliko savjeta za sigurne izlaske 57

Kako preživjeti prvi tjedan na faksu? Nije strašno, evo što možete očekivati 60

Stvari koje moraš iskusiti dok studiraš jer će poslije biti kasno za njih 64

Savjeti iz iskustva koji će ti olakšati studiranje i polaganje ispita 68

Uvodna riječ

Brucoš 101 kolegij je kojeg pohađaju svi maturanti i budući brucoši u zemlji, a koji će ih uvesti u svijet studiranja i fakulteta. Zašto '101'? Jednostavno, jer se **'101'** u američkom obrazovnom sustavu koristi kao **sinonim za uvodni tečaj o nekoj temi**. U našem je slučaju ta tema studiranje. Ovaj kolegij sigurno prolaze svi koji ga upišu, a nakon njega će izaći informirani i spremni za prve korake kao odrasla, samostalna osoba i budući akademski građanin ili građanka.

Projekt **Brucoš 101** provodi portal **srednja.hr** zajedno s partnerima **Bernays University College**, **Zagrebačkom školom ekonomije i managementa** te **Privrednom bankom Zagreb**.

U sklopu projekta održali smo online konferenciju **Brucoš 101: Uvodni kolegij o studiranju** na kojoj smo razgovarali o važnim temama za tadašnje maturante, a buduće brucoše – o najvažnijim detaljima državne mature razgovarali smo s **Natalijom Ćurković**, višom stručnom savjetnicom u Istraživačko-razvojnom odjelu **NCVVO-a**; o prilikama koje svakako treba iskoristiti tijekom studija smo razgovarali s **Dinom Vasić**, MBA, višom predavačicom na katedri za financije i računovodstvo te **Anamarijom Tabulov**, bacc.oec., suradnicom u marketingu i Content Managericom sa **Zagrebačke škole ekonomije i managementa**; o stvarima koje se uče na faksu, ali izvan predavaonice smo razgovarali s **Dejanom Gluvačevićem**, dr.sc., pročelnikom Odjela za komunikacije s **Edward Bernays University College**; a članovi redakcije portala srednja.hr podijelili su svoja iskustva prvog tjedna, ali i prve godine studija.

U sklopu konferenciju dodijelili smo i nagrade za najbolje projekte studentskih udruga. Prva nagrada dopala je projektu **FSB Racing team** kojeg provodi skupina studenata s različitih fakulteta, a bave se izradom trkaćih bolida za Formula Student natjecanja; drugu nagradu je osvojila **Brucošijada FER-a** kojeg provodi Savez studenata FER-a s ciljem organizacije najboljeg studentskog tuluma; a treću nagradu je osvojio projekt **Zdravo sveučilište** kojeg provodi Odbor za studentsku zdravstvenu zaštitu Studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu s ciljem promicanja studentskog zdravlja na svim razinama.

Ovim vodičem htjeli smo olakšati budućim brucošima prelazak iz srednje škole na fakultet te im ponuditi točne i relevantne informacije za ono što ih čeka – studentski život. Vodič smo podijelili u 14 poglavlja, a sastoji se od članaka koje smo objavili na portalu srednja.hr. U sadržaju na početku e-booka možete pronaći nazive svih poglavlja i stranice na kojima se nalaze.

Svim brucošima želimo sreću u novoj akademskoj godini i novom studentskom životu! Nadamo se da će vam ovaj vodič pomoći savladati prve studentske prepreke!

BRUCOŠIJADA srednja.hr

4.11. BOOGALOO ZAGREB

yem.

Brucoška abeceda: Sastavili smo popis osnovnih pojmova koje morate znati ako upisujete faks

Upisujete faks i želite biti posve spremni čak i prije nego što postanete studenti? Kako bi vam prijelaz u studentski život bio što lakši, na jednom smo mjestu obuhvatili osnovne pojmove koje morate znati prije nego što nastava najesen započne. Donosimo Brucošku abecedu!

Faks nimalo ne nalikuje srednjoj školi. Umjesto polugodišta, sada ćete imati semestre. Više ne pišete testove iz predmeta, već kolegije možete kolokvirati. Ako to napravite uspješno, nećete dobiti samo ocjenu, već ćete i skupiti određeni broj ECTS-a. Već je to hrpa novosti koje morate usvojiti, ali to je tek početak. Kako biste se što lakše snašli, sastavili smo popis svih novih pojmova s kojima ćete se susresti na prvoj godini studija.

AAI

Elektronički identitet (*engl. electronic identity, digital identity, skraćeno e-identitet*) **u sustavu AAI@EduHr** je skup podataka o pojedincu koji se koristi za potrebe provjere identiteta (autentikacija) i prava pristupa (autorizacija). Obavezni

dio e-identiteta su (i) korisnička oznaka i zaporka koje je strogo zabranjeno dijeliti s drugim osobama.

Uporabom e-identiteta iz sustava AAI@EduHr dokazujete svoj identitet u online svijetu primarno u svrhu pristupa uslugama vezanim uz učenje, obrazovanje, studiranje, istraživanje i općenito radu u obrazovnoj / akademskoj / istraživačkoj zajednici. Njime možete pristupati raznim aplikacijama / uslugama dostupnim kroz sustav AAI@EduHr, spajati se na Internet. Osim toga, uporabom e-identiteta dostupne su i neke usluge iz sustava E-građani kao i usluge dostupne kroz globalne sustave eduGAIN i eduroam.

Apsolventska godina

Bolonjski proces prema kojem funkcionira naš sustav visokog obrazovanja ne poznaje termin 'apsolvent' ili 'apsolventska godina'. Riječ je o izrazu koji se zadržao iz vremena prije 'bolonje', a označava godinu koju upisujemo nakon što smo odslušali predavanja, ali nismo položili ispite. Jednom odslušana predavanja student nije obvezan ponovo slušati, stoga na apsolventskoj godini ima dužnost položiti zaostale ispite i/ili napisati završni, odnosno diplomski rad. Naglasimo, koncept apsolventske godine može se razlikovati i često se razlikuje po pojedinim fakultetima.

Asistent

Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju točno je određeno tko se može zaposliti na fakultetima. Zanimanje asistenta svrstava se u suradnička zanimanja u institucijama visokog obrazovanja. Svi asistenti dužni su upisati poslijediplomski studij odnosno steći doktorat. Osim toga, oni pomažu profesorima u nastavi, pišu i izlažu stručne radove i istraživanja, pomažu studentima u pisanju završnih i diplomskih radova, i slično.

Bakalar

Završetkom preddiplomskog studija stječe se titula *baccalaureus* koja se skraćeno piše *bacc*. Studenti koji završe preddiplomski studij i steknu prvostupanjsku diplomu se u žargonu često nazivaju bakalarima, zbog zvučne sličnosti sa službenom titulom.

Brucoš

Brucoš je naziv za studenta koji potječe još iz 19. stoljeća. Porijeklo vuče iz zagrebačkog studentskog žargona. Prema etimološkoj literaturi osnova *bruc–* potječe od glagola *brucati* ‘dobivati stidne dlake’, odakle je i spomenuti postverbal *bruce* ‘prve stidne dlačice’. *Brucoš* je, dakle, ‘onaj koji bruca = dobiva stidne dlake’, izvorno pogrdan naziv za studente prve godine, koji je s vremenom izgubio negativnu konotaciju i postao neutralan.

Brucošijada

Brucošijada je party ili koncert studenata pojedinog fakulteta koji se održava početkom akademske godine. Obično ih organiziraju studenti viših godina kako bi brucošima olakšali međusobno upoznavanje, ali na brucošijade u pravilu dolaze studenti svih godina, jer su one jednostavno predobra prilika za zabavu.

Dabar

Sustav digitalnih repozitorija i arhiva u kojem ustanova na kojoj studirate čuva i objavljuje rezultate rada svojih djelatnika i studenata u digitalnom obliku. U Dabru se uz završne radove studenata mogu pronaći preprint radovi, recenzirani članci, radovi s konferencija, podaci istraživanja, disertacije, knjige, nastavni materijali, slike, video i audio zapisi, prezentacije i ostala digitalizirana građa.

Dekan

Dekan je profesor na čelu fakulteta, akademije, veleučilišta i visoke škole. Dakle, nešto slično ravnatelju na čelu škole. Dekan je zadužen za vođenje ustanove, donosi odluke o poslovanju, potpisuje diplome i tako ih ovjerava te obavlja druge aktivnosti važne za funkcioniranje ustanove.

Dekanova nagrada

Dekanova nagrada dodjeljuje se najboljim studentima završnih godina – onima koji su postigli najbolji uspjeh. O kriterijima dodjele i kategorijama u kojima se studenti nagrađuju odlučuju same sastavnice sveučilišta (fakultet, odjel, akademija), veleučilišta i visoke škole. Primjerice, možete ju dobiti za najbolji uspjeh u polaganju svih kolegija, znanstveni rad, za kreativnost, istaknut humanitarni rad, rad na projektima ili u organizacijama, i slično. Dekanova nagrada može biti novčana, često i jest, ali to nije pravilo.

Demonstrator

Demonstratori su studenti koji su određeni kolegij već položili pa sada profesorima pomažu pri izvođenju nastave tog kolegija. Primjerice, pomažu studentima sa zadacima i vježbama, vode evidenciju dolazaka i slično.

Diplomski studij

Diplomski studij upisujemo nakon što završimo preddiplomski (obično nakon tri ili četiri godine studiranja, ovisno o studijskom programu kojeg smo upisali) i steknemo prvostupanjsku diplomu. Diplomski traje obično jednu ili dvije godine. Njegovim se završetkom stječemo od 60 do 120 ECTS bodova te diploma.

Završavanjem preddiplomskog i diplomskog skupit ćemo minimalno 300 ECTS bodova, čime ćemo zaslužiti titulu magistra, odnosno magistre.

Docent

Docent je nastavnik i znanstveni suradnik na fakultetu. Docenti mogu imati svoje predmete i držati predavanja, seminare, vježbe te biti mentori završnih i diplomskih radova studenata. To je prva stepenica u zvanjima nastavnika na faksu; nakon docenta nastavnik s vremenom postaje izvanredni profesor, zatim redoviti profesor pa redoviti profesor u trajnom zvanju.

Dvopredmetni studij

Na nekim je visokim učilištima moguće upisati dvopredmetne studije. Studirati dvopredmetno, jednostavno rečeno, znači studirati dva studijska programa. Birate s popisa dvopredmetnih studija određenog fakulteta, a fakulteti sami određuju koje je studijske programe moguće kombinirati. Tako možete studirati, primjerice, sociologiju i filozofiju. Završavanjem dvopredmetnih studija stječete jednak broj bodova kao i u slučaju jednopredmetnih.

ECTS

Jednostavnije rečeno, ECTS-i izražavaju opterećenje studenata na pojedinom kolegiju – što više ECTS-a kolegij ima, to je veći obujam učenja za studente. Jedan ECTS bod u pravilu predstavlja 30 sati uloženog rada studenta. Uvođenjem bolonjskog procesa u visokoobrazovni sustav u Hrvatskoj, uveden je i ECTS sustav bodovanja. Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova (ECTS) alat je Europskog prostora visokog obrazovanja kojim se izražava obujam učenja na temelju definiranih ishoda učenja i pripadajućega radnog opterećenja.

Eduroam

Usluga eduroam je sigurna, jednostavna i za krajnjeg korisnika potpuno besplatna usluga pristupa Internetu. Namijenjena je korisnicima iz sustava znanosti i obrazovanja. Trenutno je dostupna na brojnim lokacijama u Hrvatskoj te na više od 32 tisuće lokacija diljem svijeta. Za sigurno spajanje na eduroam uređaj je moguće podesiti instalacijom odgovarajuće programske podrške https://installer.eduroam.hr.

e-indeks

Elektronička verzija papirnatog indeksa, odnosno isprave u koju se upisuju ocjene i potpisi profesora nakon što završimo s određenim kolegijima.

Fakultetsko vijeće

Tijelo koje donosi odluke na fakultetu. Čine ga dekan, prodekani, predstavnici profesora, asistenata, drugih djelatnika fakulteta te studenata. Svojevrsni ‘parlament’ koji, između ostalog, i bira i razrješava dekana, prodekana, donosi Statut fakulteta, usvaja studijske programe te obavlja brojne druge dužnosti.

Hrčak

Središnji je portal koji na jednom mjestu okuplja hrvatske znanstvene i stručne časopise koji nude otvoreni pristup svojim radovima. Omogućava lagano pronalaženje cjelovitih radova hrvatskih časopisa.

Indeks

Mala plava knjižica u koju se upisuju ocjene iz kolegija koje položite te upisuju potpisi profesora koji označavaju da ste određeni kolegij, seminar ili vježbe uspješno položili. Indeksom, osim toga, može poslužiti i kao identifikacijska isprava studenta kojom potvrđujete svoj studentski status. Prije nego što smo krenuli digitalizirati obrazovni sustav, svaki ju je student imao. Budući da visokoškolske ustanove informacije o ocjenama već vode online, neki su se fakulteti odrekli fizičkog indeksa kojim se informacije samo duplaju te koriste isključivo e-indekse.

Intranet

Intranet je naziv za mrežnu stranicu fakulteta kojoj pristup imaju isključivo nastavnici i studenti te ustanove. Koristi se za različite obavijesti, informacije o kolegijima i seminarima, objavljivanje korisnih nastavnih materijala i slično.

Ispitni rok

Kolegij se smatra završenim nakon što uspješno položite ispit, ako ga prije toga niste položili kroz kolokvije. Svi studenti koji su upisani na određeni kolegij polažu ispit zajedno, na točno određen dan. Datumi ispitnih rokova su uvijek određeni na početku godine tako da se stignete na vrijeme za njih pripremiti. Svaki puta kada polažete ispit, izlazite na jedan ispitni rok. Razlikujemo redovne, izvanredne i dekanske ispitne rokove. Redovni su zimski, ljetni i jesenski, ovisno o tome kada se održavaju. Izvanredne rokove odobrava Fakultetsko vijeće, a dekanski rok, logično, odobrava dekan.

issp.srce.hr portal

Mjesto je na kojem studenti nakon što se ulogiraju svojim elektroničkim identitetom AAI@EduHr imaju uvid u svoje podatke i status studentskih prava te potrošnju u restoranima.

Izvanredni profesor

Izvanredni profesor je viši znanstveni suradnik i nastavnik na visokom učilištu koji je najmanje pet godina radio kao docent ili znanstveni suradnik. Osim toga, naravno, mora imati doktorat i objavljene znanstvene radove. Nakon zvanja izvanrednog profesora nastavnik na faksu s vremenom može postati redoviti profesor.

Izvanredni student

Studenti prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju mogu biti redoviti ili izvanredni. Izvanredni su oni koji uz studij rade ili imaju druge obveze, zbog čega je njihov način izvođenja nastave prilagođen tim obvezama. Obično predavanja slušaju u poslijepodnevnim terminima ili imaju pravo na više izostanaka s nastave. Troškove studija dijelom ili u cijelosti snose sami. Izvanredni studenti mogu raditi preko student servisa, ali nemaju sva prava koja imaju redovni studenti.

Jednopredmetni studij

Jednopredmetni studij znači da ste upisali jedan studijski program na kojem studirate.

JMBAG

Jedinstveni matični broj akademskog građanina (JMBAG) je nešto kao OIB za svijet studiranja. Unikatan je za svakog studenta, a čini ga deset znamenki. Prve četiri znamenke označavaju vaše visoko učilište, a zadnjih šest su specifični samo za vas. Taj broj uvijek možete vidjeti na vašoj studentskog iskaznici (x-ici).

Katedra

Riječ katedra ima dva značenja. Katedra može označavati organizacijsku jedinicu pojedinog visokog učilišta. Katedru može činiti jedan ili više srodnih predmeta, a svaka katedra ima i svog voditelja. Osim toga, katedrom se naziva i stol odnosno podij s kojeg profesori predaju.

Kolegij

Nastavni predmet. Jedan kolegij može imati više nastavnika, što u osnovnoj i srednjoj školi nije slučaj. U sklopu kolegija možete imati predavanja, seminare, vježbe ili njihovu kombinaciju. Kolegiji mogu biti obvezni, izborni ili obvezni-izborni. Obvezne kolegije morate upisati i položiti. Izborne kolegije morate upisati u nekom opsegu (npr. određeni broj ECTS-a iz izbornih kolegija), ali na listi više kolegija možete birati koji želite upisati. Zato se i zovu izborni. Postoje i obvezni-izborni; recimo, postoje dva jezika (grčki i latinski) i obvezno morate upisati barem jedan od ta dva.

Kolizija

Studirate li dvopredmetno, dakle na dva studijska programa, može vam se dogoditi da u rasporedu imate koliziju. Kolizija znači da se dva predmeta koja ste upisali, po jedan sa svakog studija, održavaju u istom terminu. Taj ćete problem najčešće riješiti sa svojim ECTS koordinatorom ili satničarom.

Kolokvij

Umjesto da kolegij položite tako što dobijete prolaznu ocjenu na ispitu, možete ga i kolokvirati. Ispiti se pišu nakon što se svo gradivo kolegija odsluša. Broj kolokvija ovisi o pojedinom kolegiju, ali obično ih pišemo dva ili tri. Njima se gradivo 'razlama' na nekoliko dijelova – drugim riječima, ne morate znati svo gradivo kolegija, već samo dio koji je obuhvaćen kolokvijem. Ako sve kolokvije pojedinog kolegija uspješno položite, riješili ste svoju ispitnu obvezu za taj kolegij. Napomenimo, mogućnosti kolokviranja kolegija znatno se razlikuju po fakultetima.

Komisijski ispit

Polažući određeni kolegij, u jednoj godini smijemo izaći na tri regularna ispitna roka. Ako ispit tri puta ne položimo, četvrti izlazak na ispit je komisijski. Komisijski ispiti su ponekad pismeni, ponekad usmeni, a ponekad oboje – ovisi o kolegiju. Osim profesora koji nam je držao nastavu, ispituje nas još nekoliko profesora koji čine 'komisiju', odnosno povjerenstvo.

Konzultacije

Konzultacije su još jedan oblik izvođenja nastave, uz predavanja, vježbe i seminare. Konzultacije nisu obveza za studenta, već njegovo pravo. To znači da imate pravo zatražiti svog profesora za konzultacije ako želite dodatno pojašnjenje gradiva, savjet u vezi pisanja zadaće ili rada i slično.

Menza

Menza je studentski restoran u kojem ostvarujete pravo na subvencioniranu prehranu koristeći svoju x-icu.

Merlin

Merlin je sustav za online učenje. Tamo ćete često pronaći informacije o pojedinom kolegiju, materijale za učenje, zadatke koje morate ispuniti i slično. Merlin se temelji na sustavu otvorenog koda Moodle koji je prilagođen potrebama visokog obrazovanja. Sustav održavaju djelatnici Srca, a u njega se prijavljujete koristeći svoj elektronički identitet iz sustava AAI@EduHr.

Mirovanje obveza

Mirovanje obaveza upisuju postojeći studenti, oni već upisani na studijske programe. No, ono se može upisati samo u iznimnim slučajevima u kojima ste spriječeni pohađati nastavu, polagati ispite i redovito izvršavati druge studijske obaveze. Prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, iznimni slučajevi su služenje vojnog roka, trudnoća ili duža bolest, ali dodatno ih u svojim pravilnicima mogu odrediti pojedini fakulteti. Mirovanje obveza nije isto što i pauziranje godine, iako mnogi ova dva pojma mijenjaju.

Odsjek

Fakulteti su organizirani u odsjecima kao temeljnim jedinicama organizacije. Svaki odsjek mogu činiti katedre, jedna ili više njih. Svaki odsjek u pravilu izvodi studije u jednom znanstvenom polju, ali ponekad i više njih.

Parcijala

Parcijala je kolokvijalan naziv za parcijalan, odnosno djelomičan upis u idući semestar. Parcijalu upisujemo ako u prošlom semestru nismo položili sve ispite. U tom slučaju, ako imamo dovoljan broj ECTS bodova za upis idućeg semestra, možemo ga upisati i slušati kolegije s više godine, ali i one s niže godine koje još nismo položili. To tehnički znači da ste još uvijek niža godina studija, iako slušate i predmete s više.

Pauziranje godine

Pauzirati godinu znači da te godine uopće ne upisujete studij, iako ste ostvarili pravo studiranja. Oni koji žele pauzirati godinu moraju u predviđenom roku u sustavu Postani student odjaviti studije na kojima su ostvarili pravo studiranja, a ne žele ih upisati. Ne učine li to u roku, fakultet im može naplatiti oportunitetne

troškove u visini školarine. Odustanete li od upisa na ljetnom roku, svejedno možete konkurirati za upis na jesenskom roku za one studije na kojima je ostalo mjesta. Pauziranje godine nije isto što i mirovanje obveza iako mnogi mijenjaju ta dva pojma.

Poslijediplomski studij

Poslijediplomski studij je treća razina studija. Nju upisujemo nakon što smo završili diplomski studij. Postoje specijalistički i doktorski poslijediplomski studiji. Specijalistički traju najčešće godinu dana, osim u medicini gdje traju puno duže, a s njima se stječe titula sveučilišnog specijalista. Doktorski studij traje najmanje tri godine, a riječ je o najvišem stupnju formalnog obrazovanja u našem obrazovnom sustavu. Njime stječemo doktorat, odnosno titulu doktora ili doktorice znanosti, ali tek nakon što napišemo i obranimo doktorsku disertaciju.

Praktikum

Na faksu postoje tri oblika nastave: predavanja, seminari i vježbe. Vježbe su oblik nastave gdje učimo kroz praksu, što može značiti sve od jezičnih vježbi do rada u labosu, ovisno o tome što studiramo. Vježbe se ponekad izvode u sklopu predmeta, a ponekad su odvojeni predmeti i tada se nazivaju praktikumi.

Predavanja

Od tri oblika nastave na faksu, predavanja su najsličnija nastavi koju smo imali kroz školu. Profesori drže predavanja iz teorije i izlažu vam nove informacije koje su dio gradiva kojeg morate usvojiti.

Preddiplomski studij

Preddiplomski studij je prva razina unutar našeg sustava visokog obrazovanja, ona koju upisujemo kada nakon srednje dolazimo na faks. Najčešće traje između tri i četiri godine tijekom kojih skupimo 180 ili 240 ECTS bodova. Završetkom preddiplomskog studija stječemo diplomu i titulu prvostupnika struke za koju smo se obrazovali.

Predrok

Predrok je nešto između kolokvija i ispitnog roka. To je ispitni rok koji se održava prije službenih ispitnih rokova. No, dok kolokviji uključuju samo određeni dio materije, za predrok ćete morati naučiti svo gradivo kolegija.

Pročelnik

Pročelnik, a još se naziva i predstojnik, je profesor koji je na čelu katedre, odsjeka, zavoda ili odjela.

Prodekan

Prodekan je suradnik dekana. Fakulteti mogu imati više prodekana koji su zaduženi za pojedine dužnosti, primjerice prodekan za nastavu, prodekan za suradnju sa poslovnom zajednicom i slično. Jedan od izabranih prodekana obično je i zamjenik dekana te ga mijenja kada je odsutan, predlaže mu promjene u radu i slično.

Prorektor

Rektor, čelna osoba pojedinog sveučilišta, može imati jednog ili više prorektora koji mu pomažu u izvršavanju dužnosti. Prorektore predlaže rektor, a imenuje ih senat.

Prvostupnik

Prvostupnik/prvostupnica struke je titula koju stječemo nakon što završimo preddiplomski studij. Na latinskom se ta titula piše baccalaureus/baccalaurea. Kad netko kaže da je 'postao bakalar', misli da je stekao titulu prvostupnika.

Redoviti profesor

Znanstveni savjetnik i nastavnik na visokom učilištu. To je posljednja stepenica u zvanjima nastavnika na faksu. Nastavnik s vremenom može biti trajno izabran u zvanje redovitog profesora, nakon čega više ne mora napredovati.

Redovni student

Studenti prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju mogu biti redoviti ili izvanredni. Redoviti studenti studiraju prema programu koji se temelji na punoj nastavnoj satnici, a troškovi studija im mogu biti dijelom ili u cijelosti financirani iz državnog proračuna, ovisno o odluci pojedinog visokog učilišta. Na temelju statusa redovnog studenta, ostvarujemo različita prava. Primjerice, imamo pravo na zdravstvenu zaštitu, subvencionirano stanovanje ili stanovanje u studentskom domu, rad putem student servisa, subvencioniranu prehranu i prijevoz te stipendije.

Referada

Referada je služba za studente koju ima svaki fakultet. Ona je vaš kontakt s fakultetom – mjesto na kojem obavljate administrativne obveze, ali i mjesto gdje dolazite po upute i informacije vezano za vaš studij.

Rektor

Rektor je osoba koja vodi određeno sveučilište. Rektorom može postati samo redovni profesor, a bira se tajnim glasovanjem. Mandat rektora traje četiri godine i može se ponoviti jednom.

Rektorova nagrada

Rektorove nagrade dodjeljuju se najboljim studentima završih godina pojedinih sveučilišta. Sveučilišta odlučuju o kriterijima dodjele i kategorijama u kojima će nagrađivati studente za njihov uspjeh. Primjerice, možete biti nagrađeni za ostvaren prosjek ocjena, znanstveni ili humanitarni rad, sportska postignuća ili druga posebna postignuća koja propiše sveučilište. Rektorova nagrada može uključivati i novčani iznos, često i uključuje, iako to nije pravilo.

Semestar

Semestar je otprilike ono što je polugodište u školi. Akademska godina se dijeli na dva semestra: zimski (od listopada do siječnja) te ljetni (od veljače do lipnja). Nakon svakog semestra se održavaju ispitni rokovi.

Seminar

Seminar je, uz predavanja i vježbe, treći oblik izvođenja nastave na faksu. Seminare vode profesori i asistenti, a od predavanja se razlikuju najviše po načinu na koji se pristupa učenju. Studenti su puno više uključeni u izvođenje nastave na seminarima. Česte su grupne rasprave, prezentacije i različiti oblici grupnog rada. Na kraju seminara se često mora napisati seminarski rad na određenu temu.

Senat

Senat je ‘parlament’ sveučilišta, poput fakultetskih vijeća na fakultetima. U senat se biraju predstavnici svih sastavnica (fakulteta i drugih organizacijskih jedinica) sveučilišta, a rektor sveučilišta je automatski član senata. Senat odlučuje o djelatnosti, razvoju i istraživačkim aktivnostima sveučilišta, utvrđuje kapacitete pojedinih studija, upisne kvote i načine upisa, provodi postupak stjecanja doktorata, dodjeljuje počasne doktorate, bira profesore i znanstvenike emerituse i slično.

Skripta

Skripte su neslužbeni materijali za učenje koje pišu sami studenti na temelju predavanja i nastavnih materijala. Obično kruže među studentima i nisu najpouzdaniji način pripremanja za ispite.

Softveri za provjeru autentičnosti radova

Tijekom studiranja pisat ćete brojne seminarske, završne i ostale radove. Kako pravilno citirati i referencirati i što je autorsko djelo saznajte na besplatnom online tečaju Srca Autorstvo, citiranje, referenciranje: što, kako, zašto?, a jeste li ispravno napisali svoje seminarske i završne radove možete provjeriti i korištenjem softvera za provjeru autentičnosti radova dostupnih na javnim visokim učilištima, a koje distribuira Srce.

Specijalistički studij

Specijalistički studij je vrsta poslijediplomskog studija. Upisuju se nakon završavanja diplomskog studija. Traju najčešće godinu dana, osim u medicini gdje traju duže. Završavanje specijalističkog studija se stječe titula sveučilišnog specijalista.

Srce

Sveučilišni računarski centar (Srce) je središnja ustanova odgovorna za sve online infrastrukture (primjerice, Studomat) visokog obrazovanja i znanosti. Drugim riječima, Srce je odgovorno za sve u vezi vašeg studiranja što obavljate na internetu. Ono planira i unaprjeđuje servise i platforme za online učenje i studiranje te uvodi nove tehnologije. Osnovano je 1971. godine, a 1992. godine je iz Srca uspostavljena prva internetska veza Hrvatske sa svijetom što se uzima kao rođendan interneta u Hrvatskoj.

Stručni studij

U našem sustavu visokog obrazovanja razlikuje sveučilišne i stručne studije. Stručni studiji mogu biti kratki, preddiplomski i diplomski. Dok se sveučilišni studiji izvode na sveučilištima, stručni se izvode na visokim školama ili veleučilištima. Studente obrazuju za obavljanje stručnih zanimanja, a puno veći naglasak stavljaju osposobljavanje studenata za uključivanje u radni proces odmah po završetku studija. Nakon stručnog preddiplomskog studija stječete titulu stručni prvostupnik struke, a nakon specijalističkog diplomskog titulu stručni specijalist struke.

Student servis

Kada želite raditi preko studentskog ugovora, odlazite u Student servis. Student servis se obično nalazi u sklopu studentskog centra, ali može biti i zaseban ured. Oni posreduju između studenata i poslodavaca. Budući da imate status studenta, smatra se da vam je to primarni 'posao' pa tako sa poslodavcima ne možete sklapati ugovore o radu. Zato je studentima i poslodavcima potreban posrednik koji omogućuje sklapanje ugovora i isplatu zarađene plaće. Da biste mogli raditi kao student, najprije se morate učlaniti u Student servis.

Studentska iskaznica

Službeni identifikacijski dokument studenta i kao takvu je koriste različiti sustavi koji na licu mjesta provjeravaju studentski status. Životni ciklus studentskih iskaznica prati se u Informacijskom sustavu akademskih kartica. Srce osigurava pouzdan rad čitavog sustava, nadograđuje i održava centralne poslužitelje, omogućuje uvid u podatke korisnicima sukladno pravima, nadograđuje i održava aplikacije potrebne za funkcioniranje sustava, daje korisničku podršku svim korisnicima sustava.

Studentska udruga

Studentske udruge mogu biti različite, ali najčešće se nalaze u pojedinim gradovima i okupljaju studente nekog fakulteta, područja, pojedinog studija, npr. Klub studenata fakulteta ili Udruga studenata matematike. Članstvo u studentskim udrugama je dobrovoljno. Udruge često provode različite projekte, organiziraju druženja i aktivnosti, zalažu se za promjene u segmentu u kojem djeluju i slično.

Studentski centar

Studentski centri ili u žargonu samo SC, STUC i slično, osiguravaju da možete ostvariti svoja studentska prava. Odgovorni su, između ostalog, za menze, studentske domove te rad preko studentskih ugovora. Svako sveučilište osniva svoje studentske centre, ali studentski centri mogu postojati i u gradovima koji nemaju svoja sveučilišta.

Studentski pravobranitelj

Studentski pravobranitelj je student kojemu se drugi studenti obraćaju kada imaju pitanja o svojim pravima i obvezama. Pravobranitelj prima pritužbe studenata koje se odnose na njihova prava i raspravlja o njima s nadležnim tijelima visokog učilišta, savjetuje studente o načinu ostvarivanja njihovih prava, može sudjelovati u stegovnim postupcima protiv studenata radi zaštite njihovih prava te obavljati druge dužnosti. Svako sveučilište, ali i sveučilišne sastavnice poput fakulteta,

akademija i odjela imaju svog studentskog pravobranitelja čiji mandat traje godinu dana, a može se jednom ponoviti.

Studentski ugovor

Studentski ugovor je ugovor koji studenti, bilo redoviti ili izvanredni, mogu podići u Student servisu, a moraju ga imati prije početka obavljanja posla kod poslodavca. Isplate plaća za studentske poslove se vrše preko studentskih ugovora.

Studentski zbor

Svako sveučilište, sveučilišna sastavnica (fakultet, odjel, akademija), veleučilište i visoke škole imaju svoj studentski zbor. Oni su izborna tijela, svojevrsni parlament. Članove zbora biraju svi studenti određenog sveučilišta. Svi su studentski zborovi udruženi u krovno tijelo, Hrvatski studentski zbor. Studentski se zborovi brinu o poboljšanju studentskog standarda – kvaliteti života i studiranja. Njima se studenti obraćaju kada imaju problema s ostvarivanjem studentskih prava, imaju prijedloge za poboljšanja i slično. Studentski zborovi moraju biti uključeni u rad fakultetskih vijeća i sveučilišnih senata. Predstavnici u zborovima se biraju na dvije godine.

Studomat

Web aplikacija Informacijskog sustava visokih učilišta namijenjena studentima koja služi za prijavu i odjavu ispita, uvid u podatke o ispitima, upis godine, ispis potvrda o upisu, provjeru stanja financijskih obveza te pregled ostalih podataka koji su o studentu evidentirani u sustavu. Informacijski sustav visokih učilišta (ISVU) složeni je informacijski sustav za podršku poslovnim procesima povezanim s praćenjem tijeka studiranja studenata na visokim učilištima u Hrvatskoj koji su vlasnici podataka u sustavu, a Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu (Srce) brine o njegovom razvoju i redovitom funkcioniranju.

Sveučilišni studij

U našem sustavu visokog obrazovanja razlikuje sveučilišne i stručne studije. Sveučilišni studiji izvode se na sveučilištima i njihovim sastavnicama. Postoje preddiplomski, diplomski i poslijediplomski sveučilišni studiji.

Syllabus

Syllabus je opis kolegija koji sadrži sve teme o kojima će biti riječ, popis obveza i literature te način polaganja ispita.

Vježbe

Na faksu postoje tri oblika nastave: predavanja, seminari i vježbe. Vježbe su oblik nastave gdje učimo kroz praksu, što može značiti sve od jezičnih vježbi do rada u labosu, ovisno o tome što studiramo. Vježbe se ponekad izvode u sklopu predmeta, a ponekad su odvojeni predmeti i tada se nazivaju praktikumi.

Što je iksica? Većina studenata koristi je samo za jednu stvar, no ona je puno važnija

Imaš li iksicu? Nestalo mi je para na iksici? Kad ćemo dobiti iksicu? Što je, uopće, iksica? Pitanja su to koja si čula već stotinu puta. Prije upisa, tijekom upisa, nakon upisa. Uspjela si u nekom trenutku shvatiti da je iksica nekakav tip iskaznice koju studenti nose u menzu kad uzimaju hranu. No, njom se ne plaća pa nije kartica, a opet, nije ni neki komad kartona.

Začudila bi se, zapravo, da velika većina studenata, iako su u teoriji toga možda svjesni, u praksi se ne odnosi prema svojoj iksici niti ju koristi na način na koji je namijenjena.

Puno više od menze

Iksica je, da skratimo priču, neformalni naziv za studentsku iskaznicu kojom se dokazuje status studenta. Ona je, takoreći, kao neka ‘osobna’ za studente. Na njoj

piše naziv faksa i sveučilišta, broj iskaznice, vaše ime i prezime, slika i potpis. Ima čak i magnetnu traku izgleda, kad se zagledaš, dosta ozbiljno. Zato što i jest.

Studentska iskaznica jedini je i središnji dokument koji dokazuje da si studentica nekog određenog faksa na nekom specifičnom sveučilištu. Osim što se njome možeš prijaviti u Studomat (ako te zanima što je to, skokni ovdje), dobiti popust u menzi, u nekim gradovima nećeš moći ući u zgradu studentskog doma bez iksice, a kad budeš išla kući, popust na kolodvorskom šalteru dobit ćeš, pogađaš, upravo zahvaljujući tome što imaš iksicu.

Ni na jedan ispit koji prijaviš na faksu vjerojatno nećeš moći izići bez iksice. Pogotovo otkako je GDPR-a pa se rezultati ispita s pripadajućim rang listama slažu na način da se umjesto imena, prezimena i drugih očitih identitetskih odrednica, navode podaci poput broja iskaznice ili JMBAG-a, koji se nalaze na iksici. Iksica je, dakle, tvoja fakultetska osobna i trebala bi je tako tretirati.

NE JEDU SVI JEDNAKO U MENZI

Sukladno posebnom pravilniku, postoje različite razine prava na prehranu koje su pridodane studentima ovisno o tome gdje im je prebivalište, gdje studiraju, žive li u domu, ima li studentski dom menzu. U pravilu, studenti iz udaljenih krajeva, praktički iz drugih županija u odnosu na grad gdje studiraju, mogu dnevno dva do tri puta po posebnim cijenama pojesti obrok u studentskoj menzi.

Posudiš mi iksicu? Hmm, ne smije se baš

Iksicu ćeš dobiti kad dođeš na faks. Neki fakulteti odmah pri upisu odrade fotografiranje studenata, neki preuzmu fotografije koje doneseš na upis, ako ih doneseš/moraš donijeti. U tim slučajevima stvari idu poprilično brzo i iksicu ćeš dobiti, vjerojatno, odmah prvi dan nastave na faksu.

Neki fakulteti nisu tako organizirani pa ćeš se za iksicu fotkati tek tijekom prvog tjedna nastave, što znači da ćeš prvih par tjedana možda čekati svoju iskaznicu. To nekada znači da ćeš se prilikom odlaska u menzu morati snaći i ‘provući’ tuđu iksicu kako bi ostvarila studentski popust.

Eh, sad, to ti baš ne bismo smjeli govoriti jer to i nije baš najispravnije. Studentska iksica napravljena je tako da je neprenosiva. Što to znači? To znači da ju, kao i osobnu i zdravstvenu iskaznicu, smije koristiti samo osoba koju identificira i nitko drugi. No, u praksi, to ti pak moramo reći, stvari tako ne funkcioniraju. Jer faks kasni s izradom iksica ili si pak svoju zaboravila, a jesti moraš. Tetama u menzi uglavnom neće smetati ako nekad provučeš iksicu od frenda.

Iako ne baš ispravan, gore sam naveo jedan od najčešćih i, ako me baš pitaš za mišljenje, najbezazlenijih oblika zlouporabe iksice. Tehnički, radi se o zlouporabi jer

propisi kažu što kažu. No, u praksi to sve postaje relativno budući da se iksica može zlorabiti na druge načine, sve redom puno ozbiljnije i štetnije od bečkog odreska na kolegičinoj iksici.

Neki ljudi tako, zanemare da je iksica njihova fakultetska osobna, pa ju prodaju. Zašto to rade? Vratimo se nekoliko paragrafa gore. Ako živiš daleko od mjesta prebivališta, na iksici imaš pravo, jednostavnim rječnikom, jesti malo više jeftine, subvencionirane hrane. Nekome to iz povoljnih financijskih ili drugih razloga ne treba pa svoju iksicu odluči prodati.

To je poprilično ozbiljna stvar. Osim što rezultira time da praktički više nemaš identifikacijskog dokumenta kojim bi nedvosmisleno dokazala da studiraš na tom i tom faksu (osim ako planiraš stalno u referadi žicati potvrdu o studiranju), činiš štetu državnom proračunu, a osim toga, sebe dovodiš u potencijalno velike probleme koji mogu rezultirati novčanim kaznama i stegovnim postupcima pred fakultetskim tijelima.

Sve što trebate znati o student servisu: Kako se učlaniti i koji su uvjeti rada

Sada si student što ti otvara brojne pogodnosti, a jedna od njih je i rad preko student servisa. Pronalaženje posla sada ti neće biti problem i moći ćeš bez problema zaraditi za džeparac i osnovne troškove života – naravno, ako ti to dopuštaju obveze na fakultetu. Iako ti se učlanjenje u student servis i izdavanje ugovora mogu činiti kompliciranima, zapravo je sve vrlo jednostavno.

Studentica si i sada napokon možeš početi raditi cijele godine, a ne samo preko ljeta. Poslodavci nude brojne mogućnosti i čini ti se da možeš raditi bilo što. Prije nego što odabereš posao koji želiš početi raditi, morat ćeš se učlaniti u student servis.

Student servisi u Hrvatskoj

Za početak, važno je naglasiti kako za učlanjenje u student servis moraš imati ispunjen jedan osnovni preduvjet – moraš imati osnovno zdravstveno osiguranje. Bez njega se ne možeš učlaniti u student servis i početi s radom. Student servise imaju studentski centri svih većih gradova, a to su Zagreb, Split, Varaždin, Rijeka, Pula, Osijek, Sisak, Zadar, Slavonski Brod, Dubrovnik i Karlovac. Neki od ovih servisa imaju podružnice u drugim gradovima, a učlaniti se možeš u bilo koji od njih u gradu u kojem postoji podružnica. Učlaniti se u student servis možeš samo osobno. Ne moraš biti učlanjena u student servis sveučilišta na kojem studiraš. Možeš, primjerice, studirati na Sveučilištu u Zagrebu, a biti učlanjena u Student servis Studentskog centra Karlovac.

Tko se može učlaniti?

U student servis možeš se učlaniti ako pohađaš preddiplomski sveučilišni studij, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, diplomski sveučilišni studij, kratki stručni studij, preddiplomski stručni studij i specijalistički diplomski stručni studij na visokim učilištima u Hrvatskoj. Također, možeš se učlaniti ako si studentica na razmjeni u Hrvatskoj ili ako si državljanka Hrvatske koja studira na visokom učilištu van Hrvatske.

Također, u student servis se možeš učlaniti i ako si maturantica koja još nije upisala fakultet. Raditi preko student servisa kao maturantica možeš najdulje tri mjeseca od dana maturiranja.

Važno je napomenuti da se možeš učlaniti u student servis ako si izvanredna studentica, ali ne smiješ biti u radnom odnosu niti obavljati samostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede i šumarstva.

Kako se učlaniti?

Kako bi se učlanila u student servis, moraš donijeti nekoliko dokumenata. Ovisno o student servisu, trebat će ti tvoja iksica, potvrda o statusu studenta za tekuću akademsku godinu, osobna iskaznica, dvije male fotografije te ugovor ili potvrda banke o osobnom žiro računu. Student servisi mogu tražiti različitu dokumentaciju, pa obvezno provjeri koja je potrebna za student servis u koji se želiš učlaniti. Ako s maturantica, trebat će ti preslika svjedodžbe završnog razreda srednje škole. Ovisno o student servisu u koji se želiš učlaniti morat ćeš ispuniti i upisni karton i izjavu o ispunjavanju uvjeta za obavljanje studentskog posla. Kada se učlaniš odmah možeš podići ugovor i početi s radom.

Limiti zarade

Za rad preko student servisa moraš imati otvoren žiro račun na svoje ime. Možeš ga otvoriti u bilo kojoj banci, a on služi za primanje neoporezivih primitaka. Važno je napomenuti da, prema novim pravilima koja će uskoro stupiti na snagu, kad tvoja godišnja zarada prijeđe 24 tisuće kuna, prestaješ biti porezna olakšica roditeljima ili skrbnicima. Ako planiraš zaraditi više, roditelji ili skrbnici te trebaju odjaviti sa svoje porezne kartice. Također, ako u godini dana zaradiš više od 72 tisuće kuna, tvoj rad postaje oporeziv i morat ćeš platiti porez na iznos kojim si probila limit. Dakle, ako u godini dana zaradiš 75 tisuća kuna platit ćeš porez na iznos od 3.000 kuna odnosno iznos kojim si prešla limit.

Minimalna satnica i uvjeti rada

Minimalna studentska satnica za 2022. godinu iznosi 29 kuna i 30 lipa, a mijenja se ovisno o iznosu minimalne plaće u Hrvatskoj. Ne može se izdati ugovor na manji iznos. Satnica se uvećava za 50 posto za rad nedjeljom i blagdanima, za rad od 22:00 do 6:00 sati te za prekovremeni rad. To znači da ako radiš u tim uvjetima satnica ti mora iznositi najmanje 43 kune i 95 lipa. Ako radiš najmanje šest sati dnevno imaš pravo na plaćenu pauzu od najmanje 30 minuta. Ako se tako dogovoriš s poslodavcem, imaš pravo i na naknadu za putne troškove, topli obrok i druge naknade.

Studentski ugovor obvezno moraš podići prije nego počneš raditi. Podići ga možeš fizički u student servisu ili online na web stranicama svog student servisa. Potpisuješ ga dva puta, na početku i kada završiš s poslom. Važno je da ga potpišeš na kraju rada jer svojim potpisom potvrđuješ točnost navedenih podataka. U slučaju nekih nepravilnosti ili neisplaćene plaće imat ćeš zaštitu student servisa.

Poslodavac je obvezan isplatiti ti plaću u roku od 15 dana nakon završetka posla. Ako ti poslodavac ne isplati plaću u zadanom roku, moraš se obratiti svom student servisu koji će poslodavcu poslati opomenu. Ako 15 dana nakon opomene poslodavac još uvijek nije isplatio tvoju plaću, student servis će pokrenuti postupak prisilne naplate.

Želiš u studentski dom? Evo kako se prijaviti i što se sve boduje na natječaju

Ako odlaziš studirati u neki drugi grad u kojemu nemaš prebivalište i ondje ćeš i živjeti, svakako najjeftinija opcija za smještaj je život u studentskom domu. No, broj mjesta u domovima diljem Hrvatske poprilično je ograničen. Pravo stanovanja ostvaruje se kroz natječaje koje raspisuju studentski centri i u domovima ne mogu stanovati svi koji to požele, nego studenti moraju zadovoljiti posebne uvjete. Provjerili smo koje se sve kategorije boduju na natječajima i koji sve studentski centri postoje u četiri najveća sveučilišna grada.

Studenti koji žele živjeti u studentskom domu za to moraju zadovoljiti određene uvjete te se za svaku akademsku godinu prijaviti na natječaj.

Tko ima pravo prijave i kako se prijavljuje?

Javni natječaj za raspodjelu mjesta raspisuju institucije koje se nazivaju studentski centri, odnosno u mjestima u kojima nije ustrojen studentski centar, natječaj za subvencionirano stanovanje studenata provodi visoko učilište. Natječaji se obično raspisuju na web stranicama studentskih centara krajem lipnja ili srpnja, traju nekoliko tjedana i svaki studentski centar raspisuje koju je dokumentaciju potrebno dostaviti. Obično se glavni obrazac popunjava online, a zatim se dokumenti i obrasci dodatno printaju i donose osobno ili se šalju poštom.

Ono što odmah moraš znati jest da pravo sudjelovanja na natječaju za studentske domove imaju samo redoviti studenti i to oni koji su državljani Republike Hrvatske, državljani zemlje članice EU s prijavljenim boravkom u RH koji imaju odobren status stranca na stalnom boravku te osobe sukladno Zakonu o međunarodnoj i privremenoj zaštiti.

Treba naglasiti i da studenti mogu sudjelovati u natječaju za raspodjelu mjesta isključivo u domovima i u slobodnim kapacitetima učeničkih domova u mjestima u kojima studiraju. Iznimka su studenti koji studiraju na visokom učilištu u Opatiji, a mogu se prijaviti na natječaj za subvencionirano stanovanje u Rijeci.

Tko nema pravo na dom?

Pravo na dom nemaju osobe koje imaju zasnovan radni odnos, obavljaju samostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja i/ili poljoprivrede i šumarstva. Pravo stanovanja u domu nemaju niti studenti kojima je mjesto prebivališta u mjestu u kojem studiraju.

Osim poviše navedenih, još neke skupine, prema Pravilniku Ministarstva, nemaju pravo na stanovanje u domovima. To su studenti koji mijenjaju studijski program, bez završetka studija, i na drugome studiju ponovno upisuju prvu godinu, ako se prijave s prosjekom ocjena iz srednje škole.

Pravo na dom nećete ostvariti niti ako u akademskoj godini prijave na natječaj prikupite manje od 18 ECTS-a. No to se pravilo ne odnosi na sve skupine studenata. Primjerice, zaobilazi brucoše jer oni nemaju ECTS bodove u školi, zatim one kojima je ostao samo završni rad koji nosi manje od toga, studente s invaliditetom (minimalno 1 ECTS), one koji su bili u domovima socijalne skrbi i nemaju oba roditelja (minimalno 1 ECTS) te, do popunjenja kapaciteta, studente čiji ukupni mjesečni prihod po članu obitelji u prethodnoj kalendarskoj godini iznosi manje ili jednako 65 posto (minimalno 5 ECTS-a).

Nemaju pravo na dom niti studenti koji su ostvarili manje od 40 ECTS bodova prosječno u prethodnim godinama studiranja. Ni to se ne odnosi na brucoše, studente koji će u akademskoj godini za koju se raspisuje natječaj prvi put upisati

prvu godinu prve razine studija, studente s invaliditetom, one koji su bili smješteni u domove socijalne skrbi, studente kojima su oba roditelja umrla, te studente s manjim prihodima. Opet, i ove skupine moraju zadovoljiti neki minimum ECTS-a, a on je propisan Pravilnikom.

Pravo na dom nemaju ni studenti koji su dva puta mijenjali studijski program, oni koji su stekli kvalifikaciju određene razine ako ponovno upisuju studij te razine ili su upisani na istu razinu studija drugi put. Također, studenti koji upišu mirovanje u akademskoj godini za koju im je dodijeljeno pravo na subvencionirano stanovanje gube pravo na isto tijekom trajanja mirovanja.

Neki studenti imaju izravno pravo

Treba pojasniti i da pojedini studenti imaju izravno pravo stanovanja u domu. To su, za početak, izvrsni studenti. I najprije oni moraju zadovoljiti kriterij da im mjesečni prihodi obitelji u prethodnoj kalendarskoj godini ne prelaze po članu obitelji iznos od 75 % proračunske osnovice. Zatim se gledaju i druge stavke: brucoši moraju imati prosjek ocjena 5,0 tijekom svih razreda srednjoškolskog obrazovanja, a studenti prosjek svih ispita 4,5, uz najmanje 55 ECTS-a u tekućoj i isto toliko prosječno u prethodnim godinama.

Izravno pravo na dom imaju i djeca smrtno stradalih i nestalih branitelja i vojnih invalida, ako imaju prosječno više od 55 ECTS-a, u srednjoj su imali prosjek 4,0. Da bi ostvarili izravno pravo, isti uvjet moraju zadovoljiti i studenti, djeca poginulih, umrlih i nestalih pod okolnostima iz Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, studenti koji su civilni invalidi rata čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz navedenoga zakona te studenti, djeca mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata I. skupine sa 100 % oštećenjem organizma.

Izravno pravo na dom ostvaruju i studenti koji primaju potporu za obrazovanje prema propisima o hrvatskim braniteljima iz Domovinskoga rata i članova njihovih obitelji, ako imaju prosječno 55 i više ECTS bodova u prethodnim godinama studiranja, potom i studenti kojima su oba roditelja umrla, nestala ili nepoznata, studenti čiji su roditelji razvedeni, a preminuo je onaj kome su bili sudski dodijeljeni ili s kojim su živjeli, studenti koji su bili smješteni u domove socijalne skrbi ili u udomiteljske obitelji te studenti s invaliditetom iznad 50 % tjelesnog oštećenja.

Što se sve boduje na natječaju?

Jako je puno kategorija kroz koje studenti mogu ostvariti bodove na natječaju za studentske domove. Najprije je to prosjek ocjena. Za maturante se on boduje tako da im se izračunani osobni prosjek na tri decimale podijeli s prosjekom na tri decimale svih maturanata koji se prijave na natječaj i množi se s 1.000.

Studentima prve godine prosjek na tri decimale dijeli se s izračunanim prosjekom na tri decimale svih osobnih prosjeka studenata na istoj razini studija s istoga visokog učilišta iz natječaja i također se množi s 1.000. Svim ostalim studentima se osobni prosjek na tri decimale dijeli s izračunanim prosjekom na tri decimale svih osobnih prosjeka studenata na istoj razini studija s istoga visokog učilišta iz natječaja i također se množi s 1.000. Ti se bodovi mogu umanjiti ovisno o broju stečenih ECTS-a. Oni koji su u prethodnoj godini stekli najmanje 55 ECTS bodova ostvaruju bodove i temeljem godine studija, tako da najviše dobivaju oni na najvišoj.

Dodatne bodove možete dobiti za uspjeh na maturi i na studiju. Kada je riječ o bodovima za maturu, dobivaju ih oni koji su sve predmete pisali na A razini i imaju u ukupnom postotku preko 80 posto. Također, dodatne bodove dobivaju oni koji su dobili nagrade na državnim natjecanjima, studenti dobitnici rektorove, dekanove ili pročelnikove nagrade.

Boduje se i studiranje na deficitarnom programu na županijskoj razini, konkretno, ako se tvoj studij nalazi u prvih 10 na listi deficitarnih studijskih programa Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje.

Konačno, na natječaju ostvaruješ bodove i na temelju socijalno-ekonomskoga statusa. Primjerice, ako je jedan roditelj preminuo, nestao ili nepoznat, ako su roditelji razvedeni pa student živi samo s jednim, ako su ti brat ili sestra još u školi ili imaju teškoće u razvoju ili ako roditelji imaju stopostotni invaliditet. U obzir se kod bodovanja uzimaju i prihodi pa student dobiva dodatne bodove ako obitelj koristi zajamčenu minimalnu naknadu, a bodovi se dodjeljuju i ako su primanja po članu kućanstva manja od 65 posto proračunske osnovice koja se odredi za svaku godinu.

Studentski domovi u Zagrebu

Studentski centar u Zagrebu raspisuje natječaje za četiri doma – Studentski dom Stjepan Radić (Sava), Studentski dom Cvjetno naselje, Studentski dom Lašćina i Studentski dom dr. Ante Starčević (Šara).

Studentski dom Stjepan Radić, popularno zvan ‘Sava’, sastoji se od 12 paviljona, upravne zgrade i pratećih objekata, a broji preko 4.000 kreveta. Dio paviljona ima zajedničke tuširaone, toalete i čajne kuhinje, dok u drugima te prostorije dijele samo dvije sobe. Neki od dodatnih sadržaja su dvije menze, pizzeria, slastičarna, teretana i igralište.

Studentski dom Cvjetno naselje broji osam paviljona s preko 1.800 kreveta. I ondje postoje dvije menze, slastičarna, fitness centar te polivalentna dvorana.

Studentski dom Dr. Ante Starčević čine tri paviljona, sveukupno preko 1.200 kreveta u dvokrevetnim i jednokrevetnim sobama s kupaonama. I ondje su dostupne sportsko-rekreacijske aktivnosti, postoji igralište na otvorenom te soba za tulume. U sklopu doma nema menze.

Studentski dom Lašćina poznat je kao najlošija i najjeftinija kategorija doma, ima deset stambenih paviljona s 482 mjesta, od kojih je jedan glazbeni paviljon za studente s MUZA-e. Svi paviljoni imaju zajednički sanitarni čvor na svakom katu, te čajnu kuhinju, u sklopu doma postoji menza te igralište i višenamjenska dvorana.

Uz smještaj u ovim domovima, studenti se raspoređuju i u neke učeničke domove u Zagrebu u kojima ostaje mjesta.

Studentski domovi u Splitu

Na natječaju SC-a u Splitu studenti konkuriraju za smještaj u tri doma – 'dr. Franjo Tuđman', 'Bruno Bušić' i Hostel Spinut.

Studentski dom dr. Franjo Tuđman ima 51 jednokrevetnu i 273 dvokrevetne soba, za studente, a svaka ima vlastitu kupaonicu. Za studente s invaliditetom osigurano je šest prilagođenih soba. U sklopu doma je i teretana, zatvorena dvorana i dva vanjska sportska terena. Postoje tri čajne kuhinje i prostorije namijenjene za druženje. Dom ima i menzu s dvije samoposlužne linije i slastičarnicom te se u istoj zgradi nalazi i caffe bar Tinel. U sklopu doma je i Student servis.

U Studentski dom Bruno Bušić može se smjestiti 465 studenata. Dom ima 174 sobe od kojih je 121 trokrevetna soba, 49 dvokrevetnih soba, te četiri jednokrevetne sobe prilagođene osobama s invaliditetom i sa smanjenom pokretljivosti. Svaka soba sadrži balkon, klimatizacijski uređaj, hladnjak, a na svakom katu studentima su na raspolaganju čajne kuhinje, učionice i po dvije velike terase za druženje. Studenti na raspolaganju imaju kantinu, zajedničku učionicu, praonicu rublja, malonogometno i košarkaško igralište te opremu za rekreaciju i odmor

Hostel Spinut ima 113 soba, od kojih su tri jednokrevetne prilagođene za studente s invaliditetom. Ima restoran, caffe slastičarnicu, ljetnu terasu, TV salu, četiri kuhinje, i informatičku učionicu.

I ovdje studenti mogu ostvariti pravo na smještaj u slobodnim kapacitetima učeničkog doma.

Studentski domovi u Rijeci

Kako stoji na web stranici SC-a u Rijeci, taj studentski centar nudi smještaj u dva studentska naselja i to u Studentskom naselju Ivan Goran Kovačić i Studentskom naselju Trsat.

Studentsko naselje Ivan Goran Kovačić nalazi se na zapadu Rijeke, sastoji se od pet objekata smještaja te nudi smještaj u jednokrevetnim i dvokrevetnim studentskim sobama i 642 kreveta namijenjeno za smještaj redovitih studenata. Ovisno o objektu studenti na katu dijele kupaonicu i zahode, dok se u nekim sobama

zasebno nalaze umivaonici i ogledala. Dom ima teretanu, tzv. Veselicu, prostoriju za druženje, prostoriju za gimnastiku i istezanje, praonicu, a u sklopu doma nalazi se i menza.

Studentsko naselje Trsat smješteno je na istoku Rijeke, ima dvokrevetne i jednokrevetne sobe, a sastoji se od tri paviljona. Od ukupno 754 kreveta, 730 kreveta namijenjeno je za smještaj studenata, a 24 kreveta za smještaj profesora i ostalog nastavnog osoblja i drugih gostiju Sveučilišta u Rijeci. Kako stoji u brošuri SC-a, smještaj u dvokrevetnim sobama četiri osobe žive u bloku soba (stanu) te dijele lođu, kupaonicu, toalet, kuhinju i predsoblje.

Smještaj u jednokrevetnim studentskim apartmanima organiziran je tako da jedna osoba koristi vlastitu sobu, kuhinju, kupaonicu i hodnik dok prostor lođe dijeli s drugom osobom koja boravi u jednokrevetnom studentskom apartmanu. U prizemlju postoji i teretana te praonica rublja, kao i ambulanta.

Na prostoru Rijeke također postoji nekoliko učeničkih domova koji nude smještaj studentima.

Studentski domovi u Osijeku

U Osijeku postoje tri kategorije doma za koja se studenti natječu – Studentski dom Ivan Goran Kovačić, Studentski dom K. Petra Svačića- istočni i zapadni paviljon, Studentski dom K. Petra Svačića – novi paviljon.

U Studentskom domu K. Petra Svačića (istočni i zapadni paviljon), je 421 mjesto, a još ih 776 može biti smješteno u Novi paviljon. Za Studentski dom Ivan Goran Kovačić mogu se natjecati 193 studenta.

U Pravilniku detaljno možete proučiti kako se točno na natječaju za domove boduje koja od kategorija te čime dokazujete svoj status.

Umjesto u domu boravit ćeš u privatnom smještaju? Na ove stvari moraš paziti kada unajmljuješ stan

Ako ove godine nisi dobila ili ne želiš smještaj u studentskom domu, a studiraš van mjesta prebivališta očekuje te život u unajmljenom stanu. Uzbudljivo biti u stanu odvojen od obitelji, imati više prostora za život i više slobode te napokon iskusiti odrasli život. No, izabrati odgovarajući stan nije jednostavno i moraš paziti na puno stvari. Donosimo nekoliko savjeta kako izabrati stan koji će odgovarati tvojim potrebama i u kojem će ti biti ugodno učiti, družiti se i uživati u studentskom životu.

Sada si studentica i sve ti je novo. Ako nisi uspjela dobiti mjesto u domu vjerojatno te očekuje život u unajmljenom stanu. Život u stanu ima određene prednosti poput veće privatnosti, dostupne kuhinje i kupaonice koji ne dijeliš s mnogo ljudi već ju imaš samo za sebe ili nekoliko cimera. Ipak, pronaći idealni stan nije lako. Uz pomoć ovih savjeta lakše ćeš izabrati odgovarajući stan i izbjeći česte probleme s najmodavcima.

Dostupnost javnog prijevoza

Jedna od najvažnijih stavki ti je svakako blizina fakulteta. Osim ako ne pronađeš stan koji je u neposrednoj blizini fakulteta morat ćeš se koristiti javnim prijevozom. Prilikom unajmljivanja stana obrati pažnju na blizinu javnog prijevoza i koliko će ti vremena trebati do fakulteta, centra grada i drugih važnih mjesta poput studentskog centra. Tramvajska stanica udaljena nekoliko minuta ili autobusna stanica udaljena 20 minuta nakon čega moraš presjedati? Prvo je uvijek bolja opcija. Vrijeme koje ćeš uštedjeti na kraće putovanje možeš puno kvalitetnije iskoristiti od sjedenja u javnom prijevozu.

Blizina trgovina i drugih sadržaja

Još jedna kategorija koja će ti biti važna je blizina trgovina, kafića i sličnih sadržaja. Lokalni dućan će ti dobro doći kad ti ujutro ponestane kave ili kad se zaželiš grickalica za cjelonoćno učenje. Također, bit će ti lakše obavljati redovitu kupovinu namirnica jer teške vrećice nećeš morati nositi daleko.

Kvaliteta namještaja

Stan koji želiš unajmiti trebaš detaljno pregledati. Obrati pažnju na starost i kvalitetu namještaja u stanu za koji si zainteresirana. Kod vrlo starog namještaja manji je problem dizajn koji je davno izašao iz mode, a znatno veći što su veće šanse da će se nešto pokvariti. Provjeri krevet i je li madrac dovoljno čvrst i ako je moguće, izbjegavaj spavanje na kaučima na razvlačenje.

Stan koji ćeš unajmljivati svakako treba biti opremljen hladnjakom, štednjakom i perilicom rublja. Provjeri rade li svi uređaji prije no što unajmiš stan. Ako štednjak radi na plin, provjeri je li priključen na gradski plin. To je znatno bolja opcija od plinske boce koje su teške, skupe i nepraktične za priključivanje. Provjeri moguću prisutnost kukaca. Žohara i mrava se teško riješiti i možeš potrošiti puno novca i vremena na ‘borbu’ s njima. Saznati da su ti žohari ušli u svu hranu nije nimalo zabavno za vrijeme ispitnih rokova.

Detaljno pregledaj stan i provjeri sva oštećenja, pukotine i mrlje. Stan prilikom ulaska detaljno fotografiraj i zatim putem e-maila pošalji fotografije najmodavcu – tako ćeš imati dokaz o stvarnom stanju stana u trenutku kad ulaziš u njega.

Raspored prostorija

Ovo je osobito važno ako ćeš u stanu živjeti s cimerima. Najbolja je opcija ako svatko od vas ima svoju sobu u kojoj može imati privatnost i neometano učiti. Izbjegavaj stanove u kojoj je dnevni boravak također spavaća soba te stanove gdje je potrebno prolaziti kroz nečiju sobu kako bi se došlo do kuhinje, kupaonice ili izlaza iz stana.

Velika prednost su stanovi koji imaju prostor za odlaganje poput smočnice i spremište za bicikle.

Plaćanje režija

Izbjegavaj stanove u kojima se režije dijele s najmodavcem. Kada unajmljuješ stan zatraži račune na uvid kako bi vidjela koliko ćeš otprilike mjesečno izdvajati za režije. Raspitaj se koliki su režijski troškovi u sezoni grijanja i izvan nje. Također, važno je napomenuti kako je plaćanje pričuve u zgradama zakonska obveza najmodavca.

Kao studentici jako će ti važan biti i internet. Ako u stanu već postoji internet, provjeri brzinu i jačinu signala kako bi bila sigurna da ćeš ga moći neometano koristiti.

Kad jednom potpišeš ugovor i useliš se, imaš pravo na privatnost u svom životnom prostoru. Najmodavac ne može ulaziti kad poželi bez prethodnog dogovora s tobom. Imaš obvezu najmodavcu omogućiti povremenu kontrolu stana, ali kontrole trebaju biti u unaprijed dogovoreno vrijeme.

U stan koji unajmljuješ možeš pozvati goste koji prema Zakonu o najmu u stanu mogu boraviti do 30 dana, a nakon toga si obvezna prijaviti goste najmodavcu.

Potpiši ugovor

Kako bi i ti i najmodavac bili zaštićeni, važno je da potpišete ugovor. To je osnovni dokument kojim se definiraju tvoja prava i obveze. On predstavlja jedinu zaštitu stanarskih prava, tako da je važno imati ga. Nemoj se useliti u stan u kojem najmodavac ne želi potpisati ugovor. Ako najmodavac ima unaprijed pripremljen ugovor, detaljno ga pročitaj kako bi bila sigurna da ti nisu uskraćena neka prava.

Korištenje javnog prijevoza u drugom gradu ne mora biti muka, evo što sve trebate znati

Ako studiraš u drugom gradu, a fakultet ti nije dovoljno blizu da do njega dođeš pješice, gotovo ćeš se svakodnevno susretati s javnim prijevozom. Iz tog razloga donosimo sve potrebne informacije za javni prijevoz u četiri najveća sveučilišna grada – Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku, koje će ti pomoći da se lakše snađeš u novom okruženju te pripremiš za sve troškove koji te čekaju.

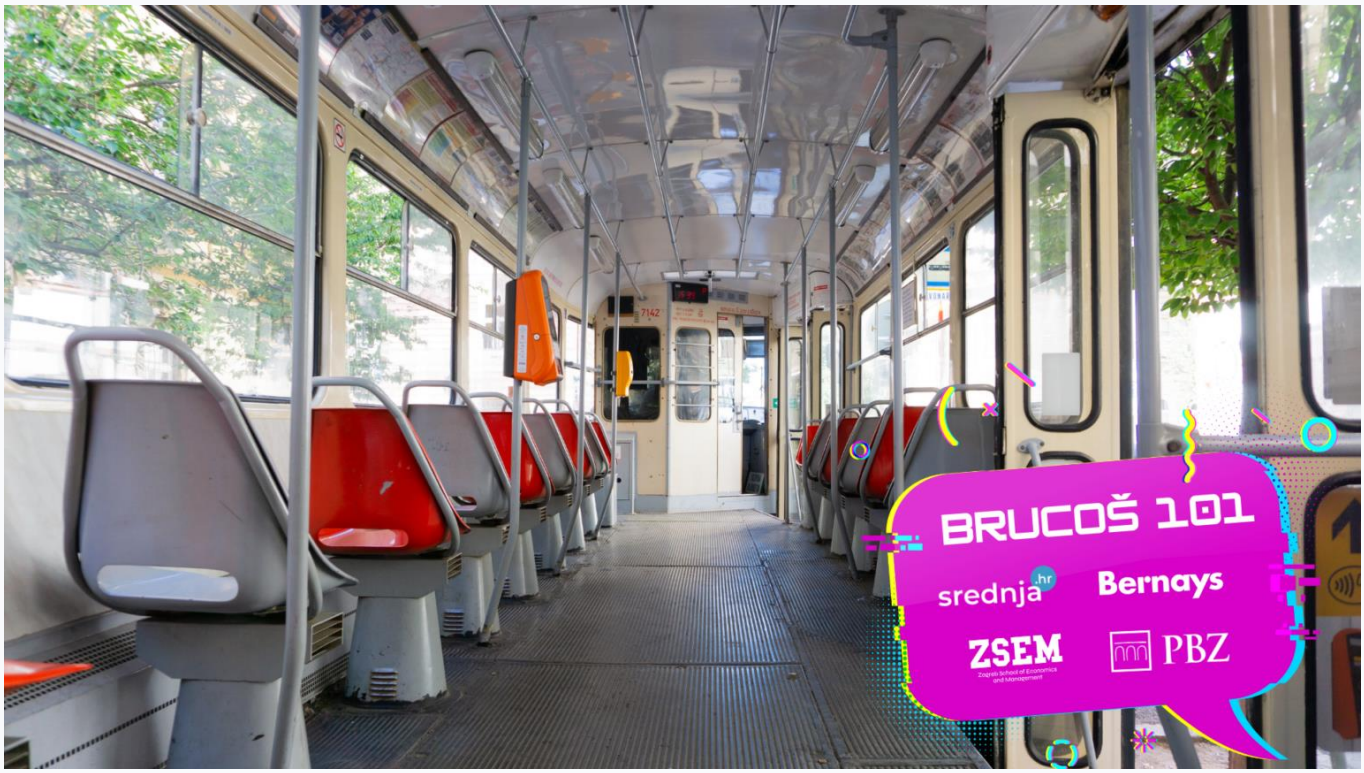

Ako si za svoj studij odabrao grad koji je ponešto veći od onog u kojem si živio, javni prijevoz će se na početku činiti kao znanstvena fantastika. Hrpetina autobusnih ili tramvajskih linija mnogima zadaje glavobolju, a kupovanje pokaza ili karte može biti pravi izazov.

No, kako proces upoznavanja s javnim prijevozom ne bi bio tako težak, donosimo sve potrebne informacije na jednom mjestu, koji će ti pomoći da se lakše snađeš te bez problema dođeš na željeno odredište.

Zagreb

Zagreb kao glavni grad Republike Hrvatske i najveći grad u Hrvatskoj po broju stanovnika, ima najveći broj fakulteta, ali i najkompliciraniji javni prijevoz, kojeg uz autobuse čine i tramvaji. Tramvajskih linija ima 15, dok autobusnih ima više od 140.

Cijene karte javnog prijevoza na području Zagreba variraju ovisno o tome koliko se dugo voziš. Na primjer, karta od 30 minuta košta četiri kune, od 60 minuta sedam, dok je najskuplja ona od 90 minuta, za koju je potrebno izdvojiti 10 kuna.

Tu, naime, valja istaknuti činjenicu kako su cijene karte skuplje ako se kupuju kod vozača u vozilu, stoga preporučujemo da se unaprijed pripremiš i kupiš kartu na obližnjem kiosku. Pojedinačna karta za noćne tramvaje ili autobuse košta 15 kuna.

Ako ti se ne da stalno misliti na kartu, nije loša opcija razmisliti o kupovini mjesečnog ili godišnjeg pretplatnog kupona, kolokvijalno poznatog kao ‘pokaz’. Studentski mjesečni pokaz košta 100 kuna, dok je cijena godišnjeg 960 kuna.

Osim toga, pokaz se može koristiti i u HŽ-ovim vlakovima, no tada je cijena ipak nešto skuplja. Studentski mjesečni ZET + HŽ pokaz košta 200 kuna, dok je za godišnji potrebno izdvojiti 2.400 kuna.

Pokaz se može kupiti u prodavaonicama karata u Sesvetama, Zaprešiću, Velikoj Gorici, Dubravi, Pothodniku, Zaprađu, na Borongaju, Dubcu, Črnomercu, Savskom Mostu te u Petrićevoj 4, Ulici grada Vukovara 41 i Ozaljskoj 105. Također, kupnja je moguća i na pojedinim kioscima Tiska te iNovina. Prije kupnje, provjeri radno vrijeme prodajnih mjesta na ZET-ovoj internetskoj stranici.

Mreža tramvaja | foto: ZET

Split

U Splitu postoji 23 gradske linije te više od 30 linija prigradskog i šire gradskog prometa. Autobusni promet u Splitu i okolici, podijeljen je na četiri zone, prema kojima se određuje cijena karte ili pokaza. Zone možeš pogledati na službenoj internetskoj stranici Promet Splita.

Pojedinačna karta za jedno putovanje kupljena na kiosku, u prvoj zoni košta devet, u drugoj 13, u trećoj 17 te u četvrtoj 21. kunu. Postoji mogućnost kupovanja i karte za dva putovanja na kiosku u bloku od minimalno pet karata, no ušteda nije značajna, stoga preporučujemo da radije razmisliš o mjesečnom pokazu.

Mjesečni pokaz u Splitu za studente donosi neograničen broj putovanja za 130 kuna u prvoj, 190 u drugoj, 230 u trećoj te 265 u četvrtoj zoni. Za one koji imaju prebivalište u Splitu, cijena samo za prvu zonu iznosi 69 kuna.

Pokazi i karte za javni prijevoz u Splitu mogu se kupiti putem aplikacije Promet Split, u centralnom prodajnom mjesto na Sukošanskoj, na kioscima u Splitu, Kaštel Sućurcu, Kaštel Starom te na kolodvoru u Trogiru. Napominjemo kako karta za, primjerice, četvrtu zonu, vrijedi i za prvu, drugu i treću.

Mreža gradskih autobusnih linija u Splitu | foto: Promet Split

Rijeka

Gradski prijevoz u Rijeci obavlja se na 18 linija, dok se prigradski obavlja na njih 30. Treba napomenuti kako postoje i dvije noćne linije koje voze samo unutar grada. Autobusni promet podijeljen je na četiri zone, prema kojima se, baš kao i u Splitu, određuje cijena karte. Zone su dostupne na službenoj internetskoj stranici Autotroleja.

U Rijeci se mogu kupiti pojedinačne karte za jedno ili dva poništavanja te dnevna ili tjedna karta za prvu ili sve zone. Cijena najobičnije karte koja vrijedi samo jednom te se kupuje kod vozača u vozilu, za prvu zonu iznosi 12, za drugu 16, treću 19,50 i za četvrtu 25,50 kuna.

Karta za dva poništavanja prodaje se na prodajnim mjestima Autotroleja i na kioscima Tiska te iNovina. Cijena za prvu zonu iznosi 19, za drugu 25,50, za treću 32. te za četvrtu 36 kuna. Dnevna karta iznosi 24 kune za prvu zonu, dok za sve zone moraš platiti 41. kunu. Uz to, postoji i tjedna karta za koju je u prvoj zoni potrebno izdvojiti 96 kuna ili za sve zone 192. kune.

Mjesečne karte upisuju se na karticu Torpedo u elektroničkom obliku te vrijede za neograničeni broj putovanja na području jedne ili svih upisanih zona. Studentska mjesečna karta za prvu zonu iznosi 134, za drugu 180, za treću 229 te za četvrtu 274 kune. Mjesečna prava mogu se produljiti na internetskoj stranici Rijeka City Card, na Jelačićevom trgu 2, na Trgu Velog Jože 1 u Opatiji te na kioscima Tiska i iNovina.

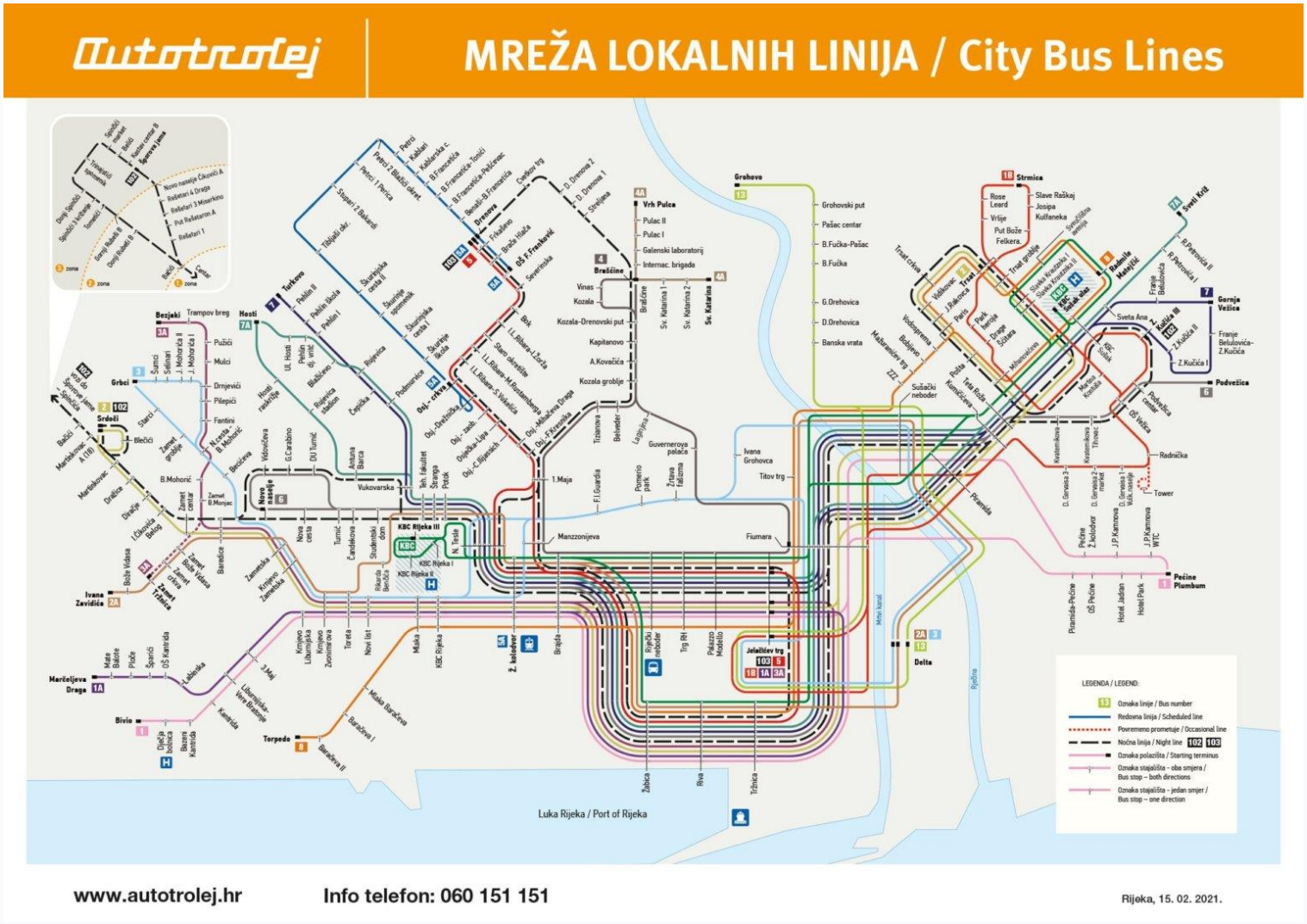

Mreža autobusnih linija u Rijeci. Foto: Autotrolej

Osijek

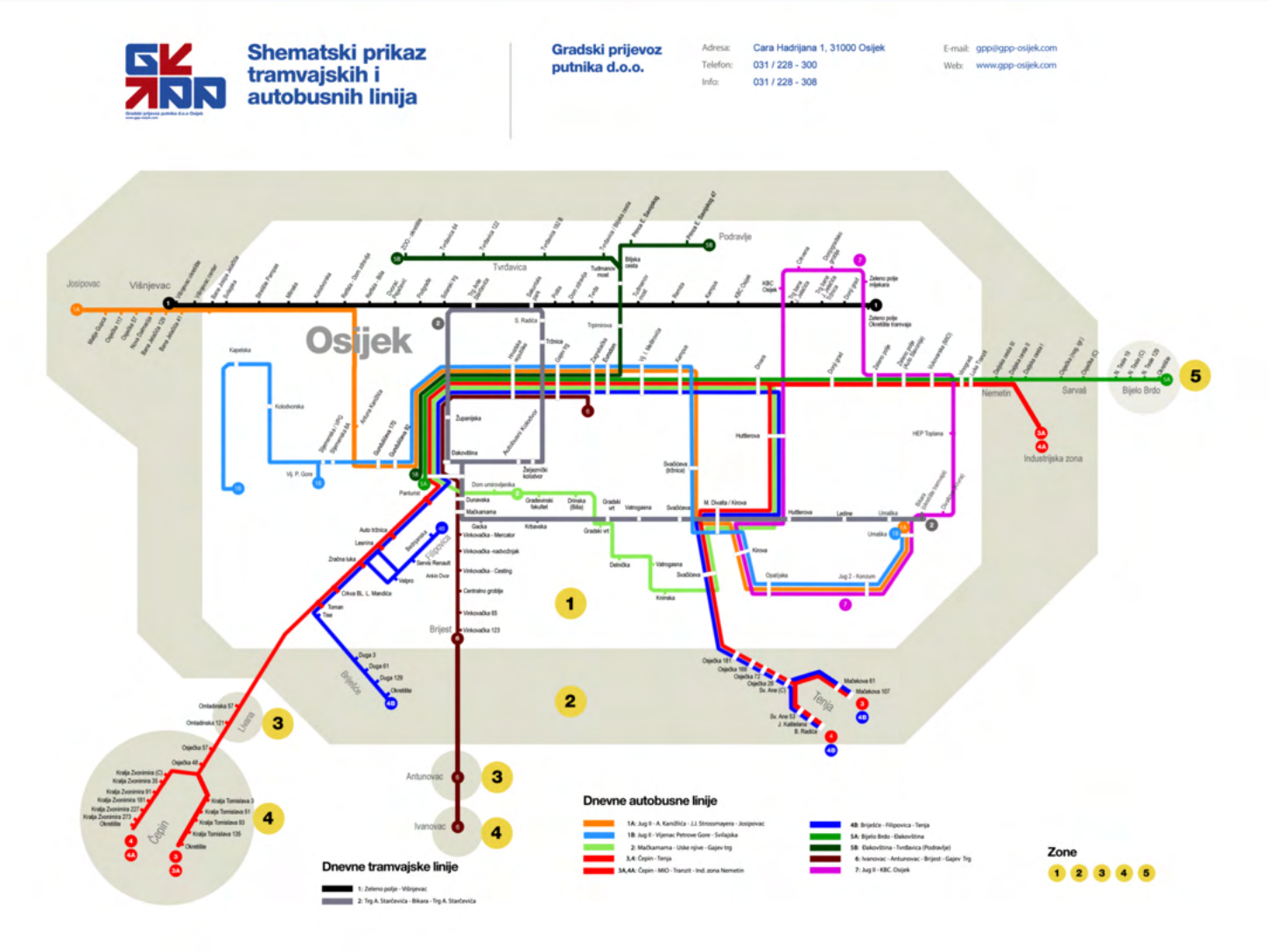

Mreža autobusnih i tramvajskih linija u Osijeku. Foto: GPP Osijek

Osim autobusa, u Osijeku od 1884. godine postoji i tramvaj, pa se tako ovaj grad može pohvaliti da ga je imao prije mnogih europskih i svjetskih gradova. Javni prijevoz u Osijeku odvija se na dvije tramvajske te osam autobusnih linija, koje povezuju cijeli grad i predgrađa.

Jednokratna karta za prvu zonu košta 11, a za drugu 13 kuna. Karte je moguće kupiti nešto jeftinije u paketima, no definitivno je najpovoljnije uzeti mjesečnu studentsku karticu koja košta 120 kuna za prvu, a 130 kuna za drugu zonu.

Valja istaknuti da Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku sufinancira kartu svojim studentima, pa ona za prvu zonu iznosi 84, a za drugu 91. kunu. Karta se sufinancira i studentima iz općina Livana, Čepin, Bijelo brdo, Antunovac i Ivanovac, no cijene su različite ovisno o općini. To možeš pogledati na internetskoj stranici osječkog gradskog prijevoza.

Studentska kartica vrijedi od 1. listopada tekuće godine do 31. listopada sljedeće godine. Kartica se za studente izdaje na osnovu zamolnice ili potvrde sa Studomata i indeksa. Za subvencioniranu cijenu potrebno je donijeti potvrdu o prebivalištu, a cijena aktivacije iznosi 20 kuna. Kartica se može nadoupniti za jedan ili više mjeseci na prodajnim mjestima GPP-a u Ulici Cara Hadrijana 1, na Trgu Ante Starčevića u pothodniku te na Gajevom trgu. Također, moguće je nadopuniti karticu za jedan mjesec i na kioscima Tiska. Nadopuna se vrši od 25. u mjesecu za sljedeći mjesec, a kartica vrijedi od prvog do zadnjeg dana u mjesecu za koji je nadopunjena.

Kada odeš na faks u drugi grad, gdje ćeš kod liječnika? Imamo sve informacije

Što je sa zdravstvenim osiguranjem kad kreneš na faks? Ako ideš u drugi grad, tko će ti biti liječnik? Ako budeš imao problema s anksioznošću, s kim ćeš moći razgovarati? Sve su to pitanja koja si možda postavljate. Sve su to sasvim normalna pitanja na koja postoje, precizniji ili malo manje precizni, odgovori koje smo mi pronašli za vas.

Zdravstveno osiguranje, najjednostavnije rečeno, tip je osiguranja koji služi za pokriće troškova zdravstvenih postupaka. Svaka osoba u Hrvatskoj ima obvezno osnovno zdravstveno osiguranje – neki preko poslodavca, neki preko biroa, neki temeljem statusa umirovljenika, a oni koji nas kontekstu zanimaju – studenti – zahvaljujući statusu redovitog studenta.

Što je zdravstveno osiguranje?

Samim time što ste redovito upisani u akademsku godinu, imate pravo na obvezno zdravstveno osiguranje. Dopunsko zdravstveno osiguranje također dobivate, s tim da student mora sklopiti policu dopunskog osiguranja, bilo putem sustava eGrađani, bilo u najbližoj ispostavi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). Troškovi se doznačuju iz proračuna, a na temelju potvrde faksa o statusu redovnog studenta. Treba imati na umu da kada mijenjate razinu studija, drugim riječima, završite preddiplomski i upisujete diplomski studij, morate ponovno to učiniti online ili otići u najbližu ispostavu HZZO-a i produljiti si policu, opet prilažući potvrdu o redovnom studiranju.

Sa zdravstvenim osiguranjem imaš pravo i obvezu na odabranog obiteljskog liječnika, stomatologa, ali i niz specijalista koje posjećuješ sukladno uputama i uputnicama obiteljskog liječnika i stomatologa. U bilo kojem dijelu Hrvatske možeš dobiti zdravstvenu pomoć, a ako izvadiš europsku zdravstvenu karticu, u hitnim slučajevima, zdravstvenu pomoć možeš dobiti i u svim drugim zemljama članicama Europske unije.

HZZO O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU ZA STUDENTE

– Studenti mogu imati utvrđen status u obveznom zdravstvenom osiguranju sve dok su redoviti studenti, a najduže u trajanju od ukupno osam godina po toj osnovi, ako obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi osiguranja.

Obvezno osiguranje se utvrđuje za akademsku godinu (primjerice od 1. listopada 2020. godine do 30. rujna 2021. godine) te oni studenti koji ne upišu sljedeću akademsku godinu kao redovni studenti trebaju se javiti HZZO-u u roku od 30 dana od prestanka prethodnog osiguranja kako bi regulirali obvezno zdravstveno osiguranje, pojašnjavaju iz HZZO-a.

Što s liječnikom kad odeš studirati u drugi grad?

Ovo je scenarij koji će mnogi od vas doživjeti. Živite u jednom kraju, u totalno drugi odlazite na studij. Liječnik ostaje u mjestu prebivališta, stomatolog također. Što onda? U teoriji, budući da imate zdravstveno osiguranje preko HZZO-a, bilo koji liječnik opće prakse koji ima ugovor s HZZO-om trebao bi vas primiti i pregledati, ukoliko vam treba medicinska skrb.

U praksi te puno češće bilo koji liječnik – osim tvog izabranog koji ti nije na dispoziciji – kojega kontaktiraš, uputi na hitnu pomoć u jednu od bolnica u gradu u kojem se nalaziš ili pak na neki dom zdravlja koji ima dežurne obiteljske i druge liječnike. Sa stomatolozima je još teže, budući da je privatno tržište, bez ugovora s HZZO-om znatno prisutnije negoli kod obiteljskih liječnika. U nekim studentskim

domovima postoje liječnici koji će te u većini slučajeva pregledati, no ne žive svi u domovima ili blizu njih.

Studenti zbog ovoga godinama u više sveučilišnih gradova zagovaraju tzv. studentske ambulante. Sveučilište u Rijeci već je otvorilo svoju, a ono najveće, Sveučilište u Zagrebu, već godinama preko svojih studentskih predstavnika najavljuje projekt zdravstvene poliklinike koja bi, osim liječnika obiteljske medicine, okupila stomatologe i ginekologe. Ovo pitanje nije još uvijek riješeno i ako vas usred dana nešto zaboli ili dobijete temperaturu, velika je vjerojatnost da ćete morati otići na hitnu, ukoliko ne odaberete – trajno – obiteljskog liječnika u mjestu gdje studirate. Ako to učinite, pak, imajte na umu da onda povratkom kući, u mjestu prebivališta više nemate svojeg liječnika.

Gdje su psihološka savjetovališta?

Osim fizičkog i dentalnog zdravlja, uvijek je, premda se o tome nije baš puno pričalo, bilo bitno i mentalno zdravlje. Na svu sreću, u zadnje vrijeme dosta se naglaska stavlja upravo na održavanje mentalne higijene, važnost savjetovanja i psihoterapije. To su prepoznali i fakulteti pa u zadnje vrijeme sve češće i sami imaju posebna savjetovališta gdje možete dobiti savjetovanja razne vrste – od svakodnevnih problema i briga, preko razgovora o egzistencijalnim pitanjima pa do karijernog savjetovanja.

Kada upišeš faks, obavezno na stranicama provjeri imaju li savjetovalište. Ako tu informaciju ne možeš naći, uvijek možeš pronaći kontakt studentske službe, prodekana ili prodekanice za studente ili dekana te im poslati upit mailom o tome postoji li savjetovalište ili osoba koja na faksu studentima pruža usluge savjetovanja. Ako tvoj faks nema savjetovalište, no ima faks u blizini, koji pripada istom sveučilištu, nemoj se ustručavati poslati mail i pitati za savjetovanje; u većini te slučajeva neće odbiti.

U većim gradovima – poput Zagreba, Splita, Rijeke i Osijeka – postoje strukovna udruženja, komore, centri za mlade, centri za LGBTIQ+ osobe, feminističke udruge i organizacije za zaštitu od raznih oblika zlostavljanja, nasilja i diskriminacije. Često i oni nude, kako virtualnu pomoć, tako i usluge savjetovanja. Na koncu, važno je znati da temeljem zdravstvenog osiguranja o kojemu smo pričali na početku teksta, imate pravo od obiteljskog liječnika dobiti uputnicu i za kliničke psihoterapeute, psihološku medicinu ili psihijatriju, ukoliko smatrate/osjećate da vam je to potrebno.

Što kad prestanem studirati ili počnem raditi?

Studenata ima raznih vrsta, od izvanrednih, bilo da rade ili ne, do redovnih koji mogu raditi putem studentskog ugovora, ali i zbog rupa u važećem zakonu, i na puno radno vrijeme. Zbog toga smo, da otklonimo sve moguće sumnje, kontaktirali HZZO te ih upitali nekoliko zanimljivih pitanja glede osiguranja i studenata.

Za svakog izvanrednog studenta mora se vidjeti pojedinačno kako se osigurava u obveznom zdravstvenom osiguranju; osoba koja je izvanredan student bez obveznoga zdravstvenog osiguranja može se javiti HZZO-u da se vidi koja je moguća osnova osiguranja – primjerice kao član obitelji, ili na temelju nezaposlenosti ako se osoba prijavila u predviđenom roku o 30 dana nakon prekida prethodnog posla.

Studenti koji su završili faks mogu se javiti HZZO-u u roku od 30 dana od dana položenog završnog ispita – obrane diplomskog – bilo u Hrvatskoj ili inozemstvu, kako bi regulirali svoj status u obveznom zdravstvenom osiguranju. HZZO napominje da od prestanka statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju osigurane osobe HZZO-a mogu ostvarivati prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja još najdulje 30 dana.

Dok studenti imaju status redovnog studenta, imaju pravo na dopunsko zdravstveno osiguranje iz državnog proračuna, a kada im istekne pravo, ugovaraju novu policu dopunskog zdravstvenog osiguranja koju samostalno plaćaju. Dok redoviti student, pojašnjavaju iz HZZO-a, koji se zaposli obvezno stječe status osiguranika temeljem radnog odnosa, a ne više na račun statusa redovitog studenta.

Što se sve na faksu ocjenjuje? Pojasnili smo kako sustav funkcionira

Sustav ocjenjivanja na faksu ne funkcionira jednako kao u srednjoj ili osnovnoj školi. Na faksu ćeš imati manje ocjena nego što je to bio slučaj do sada, ali to ne znači da ćeš za njih manje i raditi. Kako bismo ti olakšali snalaženje, objasnili smo sve o ocjenama, ispitnim rokovima te pravima koja imaš vezano za to, primjerice pravo na uvid ispit, odbijanja ili žalbe na ocjenu. Ukratko, sve što moraš znati o pripremanju svojih prvih ispita saželi smo na jednom mjestu.

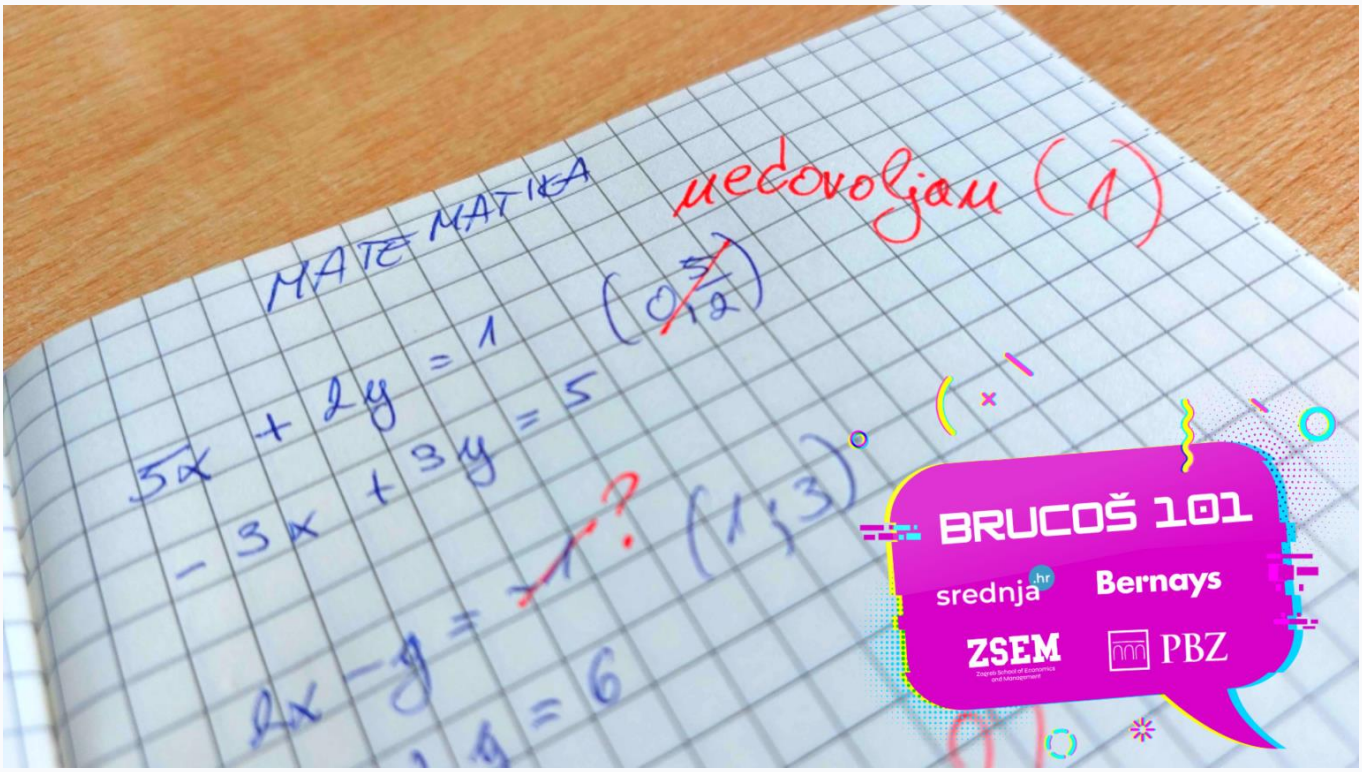

Iako te poslodavci jednog dana kad izađeš s faksa neće pitati kakav ti je bio prosjek, nekima će ocjene na faksu i dalje biti poprilično važne. Primjerice, studenti koji planiraju upisati poslijediplomski studij prosjek ocjena moraju održati iznad određenog praga. Oni s najboljim ocjenama često se kvalificiraju i za nagrade poput rektorove ili dekanove te stipendija za izvrsnost. No najvažnije od svega, da prođeš kolegij, a time i da skupiš ECTS bodove potrebne za dolazak do diplome, trebat će ti minimalno prolazna ocjena, što znači najmanje dovoljan (2).

Visokoobrazovne ustanove u svojim pravilnicima o studiranju same određuju što će točno biti ocjenjivano, kada (na kojem ispitnom roku, primjerice) i kako (pismeno, usmeno ili kombinacijom), kako se na ocjenu možeš žaliti (da, i na to imaš pravo!), kao i sve ostale pojedinosti važne za sustav ocjenjivanja. Osim toga, na faksu ne mora svaki oblik nastave biti ocjenjivan i vjerojatno ćeš kroz studij naići i na kolegije koji funkcioniraju po principu 'prolazak ili pad'. Ako ispuniš uvjete za prolazak tog kolegija, u indeks će ti biti upisana opisna ocjena 'zadovoljio/la'.

Kolokviraj što više kolegija i olakšaj si ispitne rokove

Na faksu ćeš biti ocjenjivan ili ocjenjivana za dvije osnovne skupine aktivnosti. Prije svega, možeš biti vrednovana ili vrednovan tijekom nastave. Ocjene ćeš dobivati za pisanje kolokvija, zadaća, seminarskih radova i izradu različitih projekata. Sve ovo neće biti ocjenjivano na baš svakom kolegiju – profesori će propisati koje točno obveze moraš ispoštovati na njihovom kolegiju da prikupiš ocjene, a to ćeš uvijek znati unaprijed.

Kada kolegij 'kolokviraš', znači da ne moraš pristupiti ispitu jer si položila ili položio sve kolokvije. Dok se ispiti pišu nakon što se svo gradivo odsluša, dakle na kraju semestra, kolokviji se pišu za vrijeme trajanja nastave. Broj kolokvija ovisi o pojedinom kolegiju, ali obično ih pišemo dva ili tri. Svaki kolokvij pokriva samo dio gradiva, dok te na ispitu ocjenjuju za poznavanje svog gradiva određenog kolegija. Zato ćeš često čuti savjet starijih studenata: kolokviraj što više predmeta! Važno je napomenuti da se mogućnosti kolokviranja kolegija znatno razlikuju po fakultetima. U rijetkim slučajevima i nakon kolokvija morat ćeš izaći na pismeni i/ili usmeni ispit.

Što znači 'eliminacijski' dio ispita?

Osim toga, studenti se vrednuju i kroz ispite. Njima možeš pristupiti tek nakon što ispuniš preduvjet, odnosno izvršiš sve obveze na tom kolegiju. Primjerice, nakon što odslušaš određeni postotak predavanja, napišeš seminar ili predaš sve zadaće. Ispiti mogu biti pismeni, usmeni ili izvedbeni (primjerice, izvedba prezentacije ili umjetničkog nastupa), a često se sastoje i od pismenog, a potom i usmenog dijela.

U ovom posljednjem slučaju, pismeni ispit služi kao eliminacija. Drugim riječima, studenti koji ne polože pismeni, ne mogu izaći na usmeni ispit. Važno je za znati da uvijek imaš pravo zatražiti uvid u svoj ispit, nakon što ga profesor ocijeni. Imaš li nakon pismenog obvezu izaći na usmeni ispit, on se mora održati u roku od nekoliko dana od pisanja ispita. Točan rok određuje sam faks u svom pravilniku. Usmeni ispit najčešće mora biti javan, odnosno imati i svjedoke, pa ćeš se vjerojatno naći u situaciji da te profesor ispituje pred dvoje kolega ili kolegica.

Sve što moraš znati o ispitnim rokovima

Svoj izlazak na ispit u određenom roku moraš unaprijed prijaviti koristeći Studomat. Ispite možeš prijavljivati i odjavljivati u točno određenom vremenskom periodu, o čemu će te faks obavijestiti. Neizlazak na ispit, osim u rijetkim opravdanima situacijama, znači pad. Situacije u kojima studenti padnu jer nisu imali namjeru izaći na rok koji su prijavili, ali su ga zaboravili odjaviti, puno su češće nego što možda misliš. „Ima rokova“, čut ćeš studente kako govore nakon što propuste priliku položiti ispit, ali ponekad ti takvi naizgled bezazleni propusti mogu dosta zakomplicirati život.

Svake akademske godine imaš pravo izaći na tri regularna ispitna roka po kolegiju. Četvrti i osmi izlazak na ispit zovu se i ‘komisijski’. Ispitno povjerenstvo, takozvanu ‘komisiju’, čini profesor koji ti je držao nastavu te još nekoliko profesora. Komisijski ispit je uvijek usmeni. Ponekad ćeš prije njega pisati ispit, ali neovisno o tome padneš li pismeni, izaći ćeš na usmeni. Tvoju konačnu ocjenu donijet će ispitno povjerenstvo na temelju zajedničke odluke. Za razliku od ostalih ispitnih rokova, na ovom nemaš pravo žalbe na ocjenu.

Jesu li žalba na ocjenu i odbijanje ocjene jedno te isto?

Ne, žalba i odbijanje ocjene nisu istoznačnice. Žalba ili prigovor na ocjenu na ispitu ulaže se ako misliš da ti ocjena dana nepravedno ili zbog, jednostavno, nezadovoljstva ocjenom. Točan proces propisuje pojedino visoko učilište, ali se većinom ulažu pisanim putem u kratkom roku nakon pisanja ispita. U tom slučaju, ispit ćeš ponovo polagati pred povjerenstvom i na tako dobivenu ocjenu više nemaš pravo žalbe.

Odbiješ li ocjenu, znači da nemaš prigovor na pravednost ocjenjivanja, ali smatraš da znaš za veću ocjenu. Možda dan pisanja ispita jednostavno nije bio tvoj dan i zato želiš ponovo pristupiti ispitu. Visoka učilišta većinski ne jamče studentima pravo na odbijanje ocjene, što znači da profesori mogu sami odlučiti hoće li ti omogućiti da odbiješ ocjenu. Ako profesor to dopusti, nećeš odgovarati pred povjerenstvom već ćeš izaći na idući predviđeni rok i ponovo polagati ispit.

Iako na većini visokih učilišta odbijanje ocjene nije zajamčeno, pronašli smo dvije iznimke od ove prakse. Sveučilište u Splitu je u svom Pravilniku o studiranju studentima zajamčilo pravo na odbijanje ocjene te je propisalo kako se ono ostvaruje. Sveučilište Sjever je u Pravilniku o studiranju propisalo da, u slučaju kada se ispit polaže i pismeno i usmeno, student ima pravo uložiti prigovor na negativnu ocjenu pisanog dijela i tada može, unatoč negativnoj ocjeni, pristupiti usmenom ispitu.

Želite studirati u nekoj drugoj zemlji? Donosimo sve potrebne informacije

Fakultetsko obrazovanje donosi brojne mogućnosti, a jedna od njih je i studentska mobilnost, odnosno razmjena studenata u visokom obrazovanju. Riječ je, naime, o mogućnosti privremenog studiranja u inozemstvu na nekom drugom fakultetu ili obavljanju stručne prakse na nekom relevantnom radnom mjestu. Programa mobilnosti ima nekoliko, pa da ne ostaneš zbunjen, donosimo sve potrebne

informacije na jednom mjestu.

Postoji velika šansa da si već tijekom srednjoškolskog obrazovanja čuo za Erasmus i slične programe studentske razmjene. Štoviše, ako je netko od tvojih starijih prijatelja sudjelovao u tako nečemu, postoji još veća šansa da to upravo i ti želiš. To je, naravno, sasvim u redu. Riječ je ipak o iskustvu koje mnogima promijeni život.

Ako, pak, nisi upoznat s programima studentske mobilnosti i nikada nisu čuo za Erasmus ili CEEPUS, ne brini, jer ćemo ti mi u sklopu projekta Brucoš 101 objasniti sve što trebaš znati.

Erasmus+

Erasmus+ najveći je program mobilnosti za studente unutar Europske unije. Obuhvaća sve europske i međunarodne programe i inicijative Europske unije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta. U sklopu Erasmus+ programa, možeš studirati na nekom srodnom fakultetu ili obavljati stručnu praksu u nekoj drugoj državi.

Izbor država zaista je velik, a obuhvaća sve zemlje EU, Sjevernu Makedoniju, Island, Lihtenštajn, Norvešku, Srbiju i Tursku te pojedine partnerske države. Naravno, odabir mjesta obavljanja Erasmus+ programa ovisi i o tvom fakultetu te s kojim su ustanovama sklopili ugovore o studentskoj razmjeni.

U drugoj ćeš zemlji provesti od tri do 12 mjeseci, ovisno o obliku i vrsti programa, ali na koncu i o tvojim osobnim željama. Preporučljivo se prijaviti i za Erasmus+ stipendiju, koja će ti značajno olakšati boravak u drugoj zemlji. Iznos stipendije ovisi o zemlji u kojoj ćeš studirati ili obavljati stručnu praksu. Za obavijesti o rokovima prijave prati stranice svog Sveučilišta.

Erasmus Mundus

Iako je ova informacija važna tek kada dođeš do diplomskog, u okviru programa Erasmus+ nudi se mogućnost združenih diplomskih studija od 60, 90 ili 120 ECTS. Studenti koji se okušaju u ovom programu, provode razdoblje studija u najmanje dvije različite europske zemlje te po završetku studija dobivaju jednu zajedničku diplomu ili diplome više visokih učilišta.

Za cjelokupno trajanje diplomskog studija u ovom obliku, dostupne su Erasmus Mundus financijske potpore koje uključuju potporu za školarinu do 4.500 eura mjesečno, džeparac za životne troškove od 1.000 eura mjesečno te putne troškove od 1.000 eura godišnje.

CEEPUS

Osim Erasmus+ programa, možeš izabrati i Srednjoeuropski program razmjene za sveučilišne studije (CEEPUS), ako je tvoj fakultet u njihovoj mreži razmjene. Uz Hrvatsku, u programu sudjeluje Albanija, Austrija, Bugarska, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Češka, Mađarska, Makedonija, Poljska, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Srbija, Kosovo i Moldavija.

Studenti na CEEPUS razmjeni mogu provesti minimalno tri, a maksimalno 10 mjeseci, a postoji i mogućnost kraćih ekskurzija i 'ljetnih škola' u trajanju od nekoliko tjedana. Ako tvoj fakultet nije u CEEPUS mreži razmjene, postoji mogućnost prijave i kao 'freemover', no za to se najbolje konzultirati s domaćim CEEPUS predstavnicima čije kontakte možeš pronaći na njihovoj službenoj stranici.

Uz sve to, važno je napomenuti kako su studenti na CEEPUS-u izuzeti od plaćanja školarine te, ovisno o zemlji, dobivaju stipendiju i pojedine pogodnosti, a nekima se također plaćaju i troškovi putovanja.

Bilateralni programi

Uz Erasmus+ i CEEPUS, sveučilišta nerijetko imaju vlastite ugovore o međunarodnoj razmjeni sa sveučilištima iz cijelog svijeta. Riječ je o bilateralnim programima, o kojima se više može saznati na stranicama tvog sveučilišta ili u razgovoru s koordinatorima. Studentima se najčešće plaća školarina te im se dodjeljuju stipendije.

Što sve trebate znati o financijama jednom kad odete na faks: Vrijeme je za odrastanje

Završetak srednje škole i odlazak na studij mnogi smatraju velikom prekretnicom u životu. To je razdoblje u kojem se od vas očekuje veća ozbiljnost, a ako odlazite na studij u drugi grad, ovo je i početak vašeg samostalnog života (bez roditelja). Možda najveći pokazatelj te prekretnice i 'skoka' u odraslost su financije i sve što one nose sa sobom. Kako bismo vam olakšali početak vašeg studentskog života, pojasnit ćemo vam glavne pojmove povezane s financijama s kojima ćete se sada vjerojatno susresti.

Studentski život, kojeg ćete i sami uskoro doživjeti, donosi mnoštvo noviteta u vašu svakodnevicu – odjednom imate više vremena u danu jer se fakultetske obaveze uvelike razlikuju od školskih, upoznajete nove ljude i sklapate nova

prijateljstva, a sve što govorite i radite ostavlja nešto ozbiljniji dojam. Možda i najveći novitet kojeg ćete doživjeti odlaskom na studij svakako se nalazi u području financija.

Velika je vjerojatnost da ćete na studiju po prvi puta pronaći posao i zaraditi svoju prvu plaću. Osim toga, kao student imate puno više prilika za prijaviti se na neku od stipendija koje dijele visoka učilišta, gradovi, županije, privatne tvrtke i druge institucije. Na kraju, ako odlazite na studij u drugi grad, otvara se cijela priča sa životom u domu, iznajmljivanjem stanova i plaćanjem rente.

U svemu navedenom, nazire se zajednička poveznica, a to su financije. Kako bismo vam olakšali ovaj prelazak i pripremili vas na ono što dolazi, pripremili smo kratki vodič o financijama za studentski život.

Kako i zašto otvoriti račun u banci?

Ako već do sad niste, sigurno ćete otvoriti svoj prvi račun u banci na prvoj godini faksa. Razloga je mnogo – možda ćete pronaći posao, prijavljivat ćete se za stipendije ili će vam roditelji krenuti uplaćivati džeparac online. Uglavnom banke imaju posebne pakete za studente, prilagođene upravo potrebama i mogućnostima studenata.

Tako, na primjer, Privredna banka Zagreb, studentima nudi svoj Indeks plus studentski paket u kojem studenti dobivaju tekući račun u kunama i stranoj valuti, PBZ digitalno bankarstvo, žiro račun u kunama, Visa student karticu i ostale usluge. Ovaj paket mogu ugovoriti redovni studenti, a izvanredni ga mogu dobiti ako sklope ugovor do 31. prosinca 2022.

Čemu toliko puno računa i kartica, pitate se? Svaka vrsta kartice i računa ima svoju primjenu – na tekući račun u kunama možete primati uplate poput džeparca i druge transakcije koje ćete raditi neformalno; na žiro račun ćete primati plaću preko Studentskog centra (ovo ćemo malo kasnije pojasniti) ili uplatu stipendija; na tekući račun u stranoj valuti možete primati uplate iz inozemstva. Uz PBZ digitalno bankarstvo možete biti online sa svojom bankom od 0-24h. Ubrzat ćete sve procese uplata i isplata, a imat ćete i nadzor nad cijelim svojim financijskim stanjem. Moći ćete pratiti uplate poput stipendija ili plaća te u tren oka izvršiti plaćanje svojim kontaktima u mobitelu putem #withPAY funkcionalnosti.

Upoznajte i #withSAVE, virtualnu kasicu kojom ćete moći štedjeti za izlaske ili putovanja, a #withCASH biti će pravi saveznik kada zaboravite novčanik jer omogućuje podizanje gotovine na PBZ bankomatima bez kartice.

Kako se učlaniti u Student servis?

Vjerojatno ste primijetili da se u kontekstu studentskog života često spominje Student servis. Pa što je to zapravo? Kao što smo u Brucoškoj abecedi pojasnili, Student servisi su uredi koji se najčešće nalazi u sklopu studentskog centra, a koji služi za posredovanje između poslodavaca i studenata. Budući da imate status studenta, smatra se da vam je to primarni 'posao' pa tako s poslodavcima ne možete sklapati ugovore o radu. Zato je studentima i poslodavcima potreban middle man koji omogućuje sklapanje ugovora i isplatu zarađene plaće. Dakle, ako želite raditi kao student, morate se učlaniti u Student servis.

Student servise pronaći ćete na stranicama Studentskog centra sveučilišta na kojem studirate, ali moći ćete pronaći i samostalne Student servise koji nisu povezani sa sveučilištem u pojedinom gradu. Uglavnom nije bitno u kojem Student servisu imate otvoren studentski ugovor, no uvijek treba provjeriti s poslodavcem s kojim Student servisima surađuje. Zato, ako niste sigurni – pitajte!

Za otvaranje studentskog ugovora u Student servisu trebat će vam osobna iskaznica, potvrda o studiranju i potvrda o žiro računu. Ono što je potrebno istaknuti jest da je svakog početka akademske godine potrebno produžiti ugovor, kako biste potvrdili da i dalje imate status studenta.

Koliko smijete zaraditi u godini?

Što se tiče zarade na studentskom radu, treba imati nekoliko stvari na pameti. Minimalna studentska satnica trenutno je 29,30 kuna, što znači da ćete toliko zaraditi za sat rada i prema zakonu ne smijete raditi za manje novca.

Premda ne postoji ograničenje koliko novaca smijete zaraditi u godinu, postoji granica do koje smijete zaraditi, a da ste još uvijek porezna olakšica svojim roditeljima. Trenutno se radi o limitu od 15.000 kuna, no najavljene su promjene s kojima bi se ta cifra povisila na 24.000 kuna. Još uvijek se ne zna kad će ova promjena stupiti na snagu, no ako pratite srednja.hr bit ćete obaviješteni na vrijeme!

Važno je napomenuti kako stipendije i nagrade za izvrsnost do 1.750 kuna mjesečno, a koje možete dobiti kao studenti, ne ulaze u navedeni limit za poreznu olakšicu.

Što se sve može subvencionirati?

U kontekstu studentskog života, često ćete nailaziti na riječ 'subvencija'. Pa o čemu se radi? Subvencija označava materijalnu, odnosno novčanu potporu iz javnog proračuna. Kao studenti imate pravo na niz subvencija koje daje država preko Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Možda najpopularnija subvencija, za koju ste vjerojatno već i čuli, je subvencija za prehranu. Činjenica da studenti mogu po tako povoljnim cijenama jesti u studentskim menzama upravo je zasluga tih subvencija. Pravo na subvencioniranu prehranu imate samo kao redoviti student, a ostvarujete ga uz pomoć studentske iskaznice, odnosno iksice.

Druga stvar koja se najčešće subvencionira je studentski smještaj i ova subvencija se razlikuje s obzirom na to živite li u studentskom domu ili u privatnom smještaju. Pravo na ovu vrstu subvencije imaju samo redovni studenti, a kako biste došli do nje, morate se prijaviti na natječaj. Za smještaj u studentskom domu možete se prijaviti samo ako studirate izvan svoje županije, a prijavljujete se na natječaje studentskih centara pod kojima se nalaze studentski domovi.

U nekim gradovima, studenti imaju pravo na subvenciju za privatni smještaj. Svake godine, MZO objavljuje odluku s kojom određuje u kojim gradovima se studenti mogu prijaviti za subvencioniranje. I za smještaj u domu, i za smještaj u privatnom smještaju, subvencija iznosi 200 kuna.

Još jedna vrsta subvencija, koja može pomoći određenom broju studenata, subvencija je za sportaše. Vrhunski sportaši, oni koji su osvojili medalju predstavljajući Hrvatsku na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama i olimpijskim igrama gluhih, bez obzira jesu li redoviti ili izvanredni studenti, mogu ostvariti subvenciju za dio školarine na visokim učilištima u Hrvatskoj. Kategorizirani sportaši koji su ujedno i redoviti studenti imaju pravo na smještaj u studentskim, odnosno učeničkim domovima, ako se na vrijeme prijave na natječaj studentskog centra i ispune poseban zahtjev.

Osim toga, redoviti studenti s invaliditetom imaju pravo na subvenciju za podmirenje dijela troškova prijevoza.

Mogu li studenti dignuti kredit?

Studenti imaju pravo na kredit za troškove studija te troškove života tijekom studija u Hrvatskoj ili u inozemstvu. U PBZ-u takvi krediti se nazivaju PBZ Educa krediti, a studenti mogu podići od 500 do 40.000 eura, s rokom otplate od 12 do 120 mjeseci. Kako biste mogli doći do ovog kredita, morate biti redoviti ili izvanredni student preddiplomskog, diplomskog, poslijediplomskog ili specijalističkog studija u Hrvatskoj ili inozemstvu, ne smijete biti zaposleni pod ugovorom o radu i morate imati kreditno sposobnog jamca.

Studentski krediti odlična su stvar ako ne možete sami financirati sve troškove studija i studentskog života, a studirate na takav način da nemate puno slobodnog vremena za pronalazak studentskog posla.

Kako se dobro zabaviti i pritom ne upasti u nevolje: Nekoliko savjeta za sigurne izlaske

Studentski život nosi brojne obveze, ali i puno dobre zabave. Čari studentskog života ima mnogo, a na prvom mjestu je svakako bogat društveni život. No uz dobru zabavu dolaze i određeni rizici s kojima brucoši još nisu upoznati. Donosimo nekoliko savjeta kako sigurno izlaziti, paziti na sebe i druge i biti siguran da će svaki izlazak ostati u dobrom sjećanju.

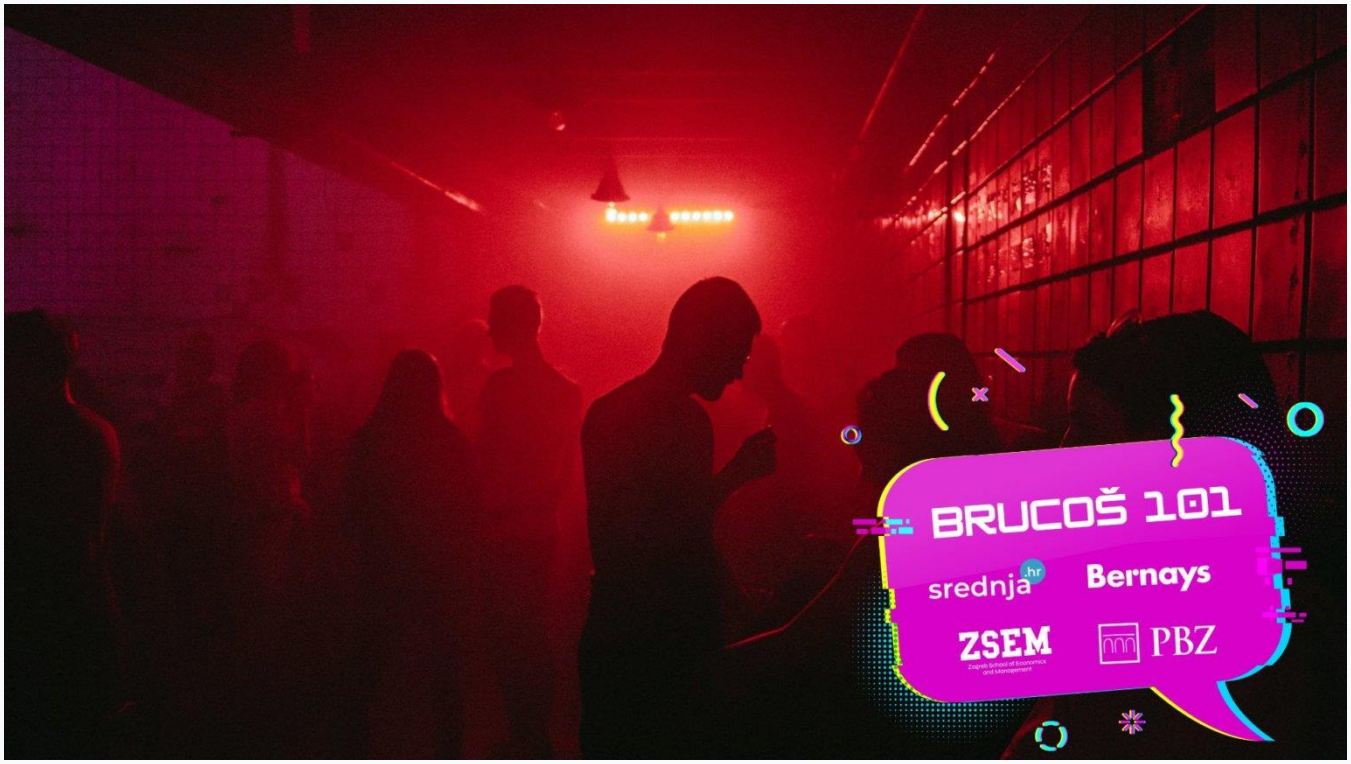

Sada si student i jedva čekaš izlaske, dobru zabavu i upoznavanje novih ljudi. Iako ti izlasci vjerojatno nisu strani još od srednje škole, na studiju ćeš vjerojatno 'partijati' više nego ikad prije. Kako bi ti svaki izlazak bio odličan, važno je ne samo da si u dobrom društvu, nego i da se pridržavaš nekoliko jednostavnih uputa o sigurnosti.

Izlazi u društvu ljudi koje dobro poznaješ

Izlazi s osobama koje poznaješ i u koje imaš povjerenja. Tijekom izlaska ostani u kontaktu sa svojim prijateljima tako da svi znate gdje se tko nalazi u svakom trenutku. Napravite zajedničku grupu na WhatsAppu u koju ćete se redovito javljati tijekom večeri. Tako ćete primijetiti ako se netko izgubio ili mu treba pomoć. Također, putem grupe možete lako provjeriti nešto što treba napraviti nakon svakog izlaska: provjeriti jesu li svi u društvu sretno stigli kući.

Istraži mjesto na koje izlaziš

Ovo je osobito važno ako studiraš u drugom gradu. Raspitaj se o mjestu na koje izlaziš i pogledaj online recenzije, bilo da je riječ o klubu, kafiću ili nekom drugom mjestu. Izbjegavaj mjesta koja su poznata po sumnjivom društvu, čestim tučnjavama i policijskim intervencijama. Nemoj se miješati u svađe, već ako je potrebno potraži pomoć osoblja ili policije.

Isplaniraj prijevoz

Važno je isplanirati prijevoz do mjesta izlaska i natrag. Ako voziš, zapamti da konzumacija alkohola ne dolazi u obzir. Taksiji su noću pouzdanija opcija od javnog prijevoza, koji vozi rijetko ili ga uopće nema. Ako ipak ideš javnim prijevozom, čekaj vozilo na osvijetljenom mjestu i sjedni na sjedalo do prolaza što bliže vozaču. Ako se moraš vraćati pješice, zapamti da je bolje vraćati se u društvu. Nemoj sam pješačiti noću kroz kvartove koji ti nisu dovoljno poznati i nemoj nositi slušalice – moraš biti svjestan svoje okoline.

Nemoj prihvaćati vožnje od nepoznatih osoba niti osoba u koje nemaš povjerenja. Najbolje je planirati izlazak tako da ti na kraju večeri ostane dovoljno novca za taksi. Za kraj, zapamti da je svaka opcija, pa i pješačenje, bolja od vožnje u pijanom stanju, bez obzira jesi li vozač ili suputnik.

Odgovorno konzumiraj alkohol

Alkoholna pića gotovu su neizostavni dio svakog izlaska, a uz odgovornu konzumaciju ne moraju predstavljati problem. Nemoj piti na prazan želudac jer ćeš tako puno brže osjetiti učinke alkohola. Obavezno pojedi nešto prije izlaska te između alkoholnih pića pij vodu. Tako ćeš spriječiti dehidraciju smanjiti mogući mamurluk sutradan.

Mladi često nisu svjesni svojih limita, tako da pijenju alkohola pristupi oprezno. Nemoj naglo popiti nekoliko alkoholnih pića ako nisi siguran koliko možeš podnijeti. Također, ako tvoji prijatelji piju, obrati pažnju na njih kako bi uočio znakove ako je netko popio previše.

Pazi na svoju čašu

U noćnim klubovima i kafićima uvijek imajte svoju čašu na oku. Nemoj ju ostavljati na šanku ili stolu bez nadzora, čak ni na nekoliko trenutaka. Piće od nepoznatih osoba je najbolje ne prihvaćati, osim ako ne dolazi u zatvorenoj limenci ili boci koju možeš sam otvoriti. Ako piće ostaviš bez nadzora, baci ga i naruči novo. Ako posumnjaš da je nekome u piće ubačena droga, odmah nazovi hitnu pomoć.

Napuni mobitel i zapamti brojeve hitnih službi

Prije izlaska nemoj zaboraviti napuniti bateriju mobitela kako bi mola komunicirati s prijateljima s kojima izlaziš, ali i pozvati pomoć ako je potrebno. Jedinstveni broj za hitne slučajeve u Hrvatskoj je 112. Policiju možeš dobiti na broj 192, vatrogasce na 193, a hitnu pomoć na 194. Hitne službe možeš nazvati s bilo kojeg mobitela bez obzira na to koliko novca imaš na računu. Nemoj oklijevati nazvati ih ako tebi, tvojim prijateljima ili nekome u blizina treba pomoć.

U redu je reći ne

Kad si brucoš sve ti je novo i nepoznato, uključujući brojne stvari vezane uz izlaske. Možda ćeš imati želju isprobati sve i steći što više iskustva kako bi se osjećao odraslije. Zapamti da je u redu reći ‘ne’ i ne pristajati ni na što ako nisi spreman, ako misliš da je nešto loša ideja ili jednostavno nešto ne želiš raditi, bilo da je riječ o seksu, konzumaciji opojnih sredstava ili bilo čemu drugome. Sada si u svijetu odraslih, a njega osim dobre zabave čini i odgovornost prema sebi i drugima te postavljanje granica kad ti nešto ne odgovara. I za kraj ono najvažnije: dobro se zabavi!

Kako preživjeti prvi tjedan na faksu? Nije strašno, evo što možete očekivati

Nakon što ste uspješno položili 750 ispita na državnoj maturi i upisali faks, mislili ste, sve su brige nestale. E, pa prevarili ste se. Doći će i taj prvi tjedan faksa, a vama će se nad glavu nadviti crni, kišni oblak i vječito pitanje – kako ću ja sad ovo preživjeti? Ok, možda sam malo predramatičan, ali znate što hoću reći. Počeci su uvijek teški, zbunjeni i šeprtljavi, pa smo vam ovaj početak, prvi tjedan na faksu, odlučili malo olakšati. Pripremili smo jedan all-round vodič koji će vam pomoći prebroditi prvi tjedan neovisno o tome gdje i što ćete studirati.

Da odmah ubijemo optimizam na početku, ne postoji ništa što bi vas potpuno pripremilo na prvi tjedan faksa. Kako sad to odjednom? Jednostavno, to nikada niste doživjeli. Ni knedlu u grlu, ni uzbuđenje, ni leptiriće. I zato ih ne možete izbjeći,

a, realno, i to govorim iz iskustva, ne biste ni trebali. Sve je to dio iskustva koje ćete pamtiti cijeli život. Prvi tjedan na faksu, zapravo, dosta se razlikuje ovisno o tome koji faks upišete, ali mi smo za vas pripremili jedan all-round vodič koji će vam pomoći prebroditi prvi tjedan neovisno o tome gdje i što ćete studirati.

Orijentacijski tjedan

Ako ste jedan od onih (ne)sretnika kojemu faks organizira orijentacijski tjedan, doživjet ćete praktično utjelovljenje one mudre 'predivno, ali i ružno' izreke. Morat ćete doći tjedan dana ranije na faks od ostale ekipe, ali, realno, nakon tog tjedna bit ćete spremni za studentski život. Dok se vaši kolege budu pitali što je to iksica, kako se skupljaju ECTS bodovi, gdje su predavaonice, gdje su obavijesti za studente, gdje na puš pauzu... Vi ćete znati sve što jedan student treba znati (osim kako završiti faks i ne postati siromašan tijekom studija, ali ne brinite, bit će vremena za te lekcije).

Uvodna predavanja

Ipak, puno je fakulteta koji nemaju cijele orijentacijske tjedne, već neku vrstu vodiča za brucoša, a osnovne se, ključne stvari za početak studiranja objašnjavaju na uvodnom predavanju. Prvo ćete imati uvodno predavanje gdje ćete upoznati dekana i njegove suradnike – prodekane – svoje studentske predstavnike koji su okupljeni u Studentski zbor (ne, nitko neće ništa pjevati). Objasnit će vam kako i kada ćete dobiti iksicu, što je studomat, kako se koristi i gdje se nalaze informacije koje će vam trebati narednih xy godina.

To je THE uvodno predavanje, a onda ćete, ovisno o tome koliko kolegija (tako na faksu zovemo predmete), imati i uvodna predavanja za svaki od njih. Na tim ćete pojedinim uvodnim predavanjima dobiti silabus – detaljni nastavni plan kolegija – s cjelinama gradiva, literaturom, sustavom ocjenjivanja, informacijama o seminarima i seminarskim radovima, kolokvijima, pismenim i usmenim ispitima. Neki profesori, ruku na srce, neće imati nikakav papir za vas na uvodnom predavanju pa ćete možda nešto morati i zapisati.

Studentski dokumenti

U paragrafima gore već smo nekoliko puta spomenuli te famozne studentske dokumente. Prvi od njih je studentska iskaznica – iksica – koja je nešto kao osobna za studente. Ona je dokaz da vi studirate na tom i tom fakultetu, a među ostalim, svakodnevno ćete ju koristiti u menzi kako biste ostvarili popust za hranu i prilikom ispita ili kolokvija kako bi vas profesor mogao identificirati.

Osim iksice, ako studirate na nekom faksu koji se još nije modernizirao, imat ćete i indeks, plavu knjižicu s popisom predmeta, potpisa i ocjena, koja će vam se možda činiti kul u startu, ali će vam u životu donijeti puno više muke nego radosti. Za iksicu

i indeks morat ćete imati fotke. Onu za indeks uglavnom donosite sami, još za vrijeme upisa na faks, a za iksicu će vas ili fotkati na faksu ili preuzeti samo tu fotku iz indeksa. To je nešto o čemu ćete biti obaviješteni na fakultetu koji upišete, tako da nema neke pretjerane brige.

Referada, menza, studomat

Došli smo do najgoreg dijela. Nije ništa strašno, ali malo je. Prvi tjedan na faksu znači prvi odlazak u – referadu. To je studentska služba koja bi, kako sintagma kaže, trebala poslužiti studentima, no ako je vjerovati svjedočanstvima posljednjih valjda stotinu generacija studenata, stalno ćete nailaziti na neku dramu. Prekratko radno vrijeme, nepristupačni djelatnici (sorry, ali istina je). Referada će vam trebati za sve, u startu, za pokupiti iksicu i, ako imate indeks, upis u prvi semestar, odabir predmeta i slično. Tamo ćete, zapravo, tražiti i pomoć za sve probleme i nedoumice koje ćete imati na faksu kada tek dođete.

Prvi put idete i u menzu. Pripremite se, bit ćete užasno zbunjeni, užasno spori, stariji studenti disat će vam za vratom da se požurite, a vi ćete biti oduševljeni što u ponudi imate barem dva menija i još nekoliko jela na izbor. Sve će vam se činiti super i ukusno i jeftino, no za par godina, vjerujte mi, jeftino je jedini epitet koji će preživjeti u vašem stavu prema hrani iz menze.

Studomat. Ne, nije bankomat za studente, kamo sreće, samo uređaj i sustav koji, unatoč tomu što postoji onako deset godina ne funkcionira baš najbolje. Putem Studomata, u teoriji, trebali biste moći vidjeti raspored, upisati kolegije te prijaviti ispite i vidjeti ocjene iz ispita. U praksi, obično najbolje funkcionira ovo zadnje, dok se rasporedi i upisi kolegija često još moraju odrađivati na stari način.

Prve kave i prijateljstva

Ja sam ovo prošao dvaput; prvo kad sam došao na faks u Zagreb, a onda kad sam otišao na studij u Budimpeštu. Hoću reći, imam iskustva s onim osjećajem kad dođeš negdje, nemaš i ne znaš nikoga i misliš da će to zauvijek biti tako. E, pa da vas odmah obavijestim, nećete dugo imati taj osjećaj. Velike su šanse da, zapravo, već nakon uvodnog predavanja odete na kavu s hrpom kolega s faksa.

Kako to? Ili ćete se sresti na puš pauzi, ili će vas netko pitati tražite li i vi dvoranu H-725, ili ćete se sudariti na vratima od wca. Nešto će se dogoditi i otići ćete na kavu s dosta ljudi. I to će biti ljudi s kojima ćete provesti prvi tjedan na faksu. Već drugi dan ćete pozdravljati poznata lica, do kraja tjedna, više vam neće biti bed ići na faks jer tamo već nekoga znate.

Drugi, treći, četvrti, već ćete se opustiti i početi upoznavati druge ljude, a ove iz prvog tjedna, dobrim dijelom, samo ćete pozdraviti u prolazu. Neki će vam možda ostati i prijatelji za život. No, ništa ne brinite. Poanta je da ćete na faksu, vjerojatno

najlakše od svega, pronaći ekipu. Puno je ljudi, različitih karaktera, stilova, interesa, i baš svatko može naći nekoga za sebe.

Stvari koje moraš iskusiti dok studiraš jer će poslije biti kasno za njih

Osim obveza, studentski status ti otvara brojne prilike. One će te izgraditi kao osobu, proširiti ti vidike i stvoriti mogućnosti koje sada, možda, niti ne naslućuješ. Mi ih itekako naslućujemo te stoga donosimo ovaj priručnik koji će te uputiti kako da svoje studiranje ubaciš u petu brzinu i maksimalno iskoristiš uzbudljivi životni period zvan studiranje.

Iako se budućim brucošima to ne čini tako, vrijeme provedeno na faksu proleti. Semestri će prolaziti i brže nego što misliš. Neke od prilika koje to vrijeme nosi se više neće ponavljati (na studentsku razmjenu, logično, možeš samo dok si student), stoga se pripremi i iskoristi ih dok možeš. Naposlijetku, moraš znati da je studiranje puno više od sjedenja na predavanjima i polaganja ispita. Većinu predavanja i napisanih zadaća ćeš zaboraviti, ali prijateljstva, iskustva i vještine koje putem stekneš su ono što će zaista trajati.

Učlani se u makar jednu studentsku udrugu

Studentske udruge su različite i ne moraju biti vezane samo uz faks na kojem studiraš. Mogu okupljati studente različitih fakulteta koje spaja isti interes ili hobi (recimo, Studentska udruga za promicanje volonterstva), djelovati na razini cijelog grada (primjerice, Studentska udruga Virovitica), države (Hrvatsko udruženje studenata tehničkih fakulteta), pa čak i Europe ili šire (Ogranak europske udruge studenata medicine). Članstvo u studentskim udrugama je dobrovoljno. Ponekad one odrede vremenski period kada primaju nove članove, ali to je individualno – u neke se možeš učlaniti u svako vrijeme.

Udruge postoje kako bi promicale određenu ideju, ostvarile neki cilj ili jednostavno okupile ljude koje spajaju isti interesi. Često provode različite projekte te organiziraju druženja, bore se za promjene u studentskoj zajednici i širem društvu te organiziraju aktivnosti. Zahvaljujući tome ćeš upoznati nove ljude (što bi se reklo, imat ćeš prilike za networking) i steći prijateljstva za cijeli život. Nedavno smo nagradili najbolje projekte studentskih udruga pa baci oko na ovaj tekst za sjajne primjere aktivnosti kojima se kao član udruge možeš baviti.

Svaka udruga, osim toga, ima svoju strukturu. Primjerice, predsjednika odnosno predsjednicu udruge, njihove zamjenike i članove. Članovi često dobiju određene uloge pa tako, recimo, možeš postati osoba zadužena za vođenje društvenih mreža udruge čiji si član. Članstvo u udruzi je stoga sjajna prilika da prikupiš iskustvo koje će ti biti korisno za traženje posla te da isprobaš neke nove uloge i odlučiš jesu li one za tebe ili ne. Kao što vidiš, studentske udruge su korisne iz više razloga i sigurno će učiniti tvoj život puno bogatijim.

Sudjeluj u makar jednom studentskom projektu

Studentski projekti mogu nastati u okviru udruge, ali i ne moraju. Projekti mogu biti što god poželiš – turnir u basketu za studente tvog sveučilišta, natječaj za najbolju kratku priču, promocija mentalnog zdravlja kroz umjetnički performans, preuređenje prostora za faksu za druženje, konferencija o temi vezanoj za tvoj studij ili humanitarna akcija za pomoć nekoj društvenoj (ili životinjskoj, ili biljnoj) skupini. Provođenje projekta često nije jeftino, ali izvore financiranja je moguće pronaći. Sveučilišta često financiraju projekte studentskih udruga, sveučilišnih sastavnica ili pojedinih studenata.

Važan dio studentskih projekata čine oni istraživački i znanstveni. Često su obvezni dio studiranja, ali mogu nastati i na inicijativu nekog profesora ili samih studenata. Znanstvene projekte koje provedeš s kolegama ćeš moći koristiti za izradu svog završnog ili diplomskog rada. Ponekad ih studenti izlažu na znanstvenim kongresima, a nekad budu i objavljeni u znanstvenim časopisima. Zanima li te karijera u znanosti, to će ti biti iznimno korisno.

Maksimalno iskoristi mogućnosti koje ti nudi stručna praksa

Fakulteti sve više uviđaju važnost stručne prakse pa je na mnogim studijima ona postala obveza. Neki će imati tek jedan semestar prakse kroz cijeli studij, dok će ju drugi imati puno češće. U pravilu praksu odrađujemo tek na višim godinama preddiplomskog studija. Stručna praksa je važna jer je tvoj prvi službeni doticaj s tržištem rada. Tamo ćeš steći iskustvo koje ti može pomoći doći do posla, a u najmanju ruku ćeš otkriti čime se (ne) želiš baviti. Praksa služi i tome da teoriju koju učimo na faksu vidimo u akciji – odnosno, da vidimo kako se ona zaista primjenjuje na tržištu.

Kada dođe red na to, faks će ti ponuditi izbor poslodavaca kod kojih možeš odraditi praksu. Neki od njih to neće napraviti, već će studentima prepustiti da predlože tvrtku u koju žele otići, a potom će za njih dogovoriti odrađivanje prakse s poslodavcem. U svakom slučajnu, imat ćeš izbor koji će najčešće biti poprilično velik. Kako odabrati? Dejan Gluvačević, pročelnik Odjela za komunikacije na Edward Bernays University Collegeu u sklopu online konferencije portala srednja.hr Brucoš 101 podijelio je savjet baš za to.

– Ja svojim studentima na komunikacijama sugeriram: kad idete na praksu, otiđite jednom na radio, drugi put izaberite PR agenciju, treći put otiđite u korporaciju. Probajte sve. Sad je idealno vrijeme da vidite gdje se nalazite i onda ćete se sigurno negdje prepoznati i vidjeti što vam odgovara. Na taj način ćete povećati mogućnost da će posao biti nešto što volite i u čemu uživate, objasnio je Gluvačević.

Cijelo gostovanje pogledaj ovdje.

Provedi najmanje jedan semestar studirajući u inozemstvu

Za Erasmus mnogi čuju čak i prije nego dođu na faks. To je onaj magični program koji ti omogućuje da živiš u posve novoj državi, studiraš s ljudima iz cijelog svijeta, putuješ i istražuješ novu kulturu i generalno proživljavaš najbolje trenutke svog života. Eramus+ je program mobilnosti za studente unutar Europske unije.

Tvoj će fakultet s drugim srodnim fakultetima iz EU imati potpisane ugovore o studentskoj razmjeni, a na Erasmus možeš otići na jedan od tih fakulteta. Na taj način ćeš po povratku moći nastaviti studij kao da si cijelo vrijeme bio ili bila na svom matičnom fakultetu. Osim što na taj način možeš studirati, možeš i otići na Erasmus stručnu praksu. Možeš se prijaviti i za Erasmus+ stipendiju koja će ti financijski olakšati boravak u drugoj zemlji, a prati stranice svog Sveučilišta za obavijesti o rokovima prijave.

Osim Erasmus+ programa, dostupni su ti i drugi. CEEPUS (Srednjoeuropski program razmjene za sveučilišne studije) je program razmjene na koji možeš ići ako

se tvoj faks nalazi u CEEPUS mreži što možeš provjeriti na službenoj stranici programa. Osim ovih programa, svako sveučilište sklapa vlastite ugovore o međunarodnoj razmjeni sa sveučilištima iz cijelog svijeta. Zovu se bilateralni ugovori, a o njima se možeš informirati na web stranici svog sveučilišta.

Kolokviraj što više ispita i – zabavi se

Možda ti sve o čemu je bilo riječi zvuči kao previše obveza vjeruj nam, uz dobru organizaciju stigneš sve i puno više. Anamarija Tabulov, suradnica u marketingu i Content Manager sa Zagrebačke škole ekonomije i managementa, gošća konferencije Brucoš 101, to nam je potvrdila. Kad je studirala, objasnila nam je, potrudila se sve ispite kolokvirati kako bi imala četiri mjeseca ljetnog odmora te mjesec i pol slobodnog vremena zimi. Dina Vasić, viša predavačica na katedri za financije i računovodstvo na ZŠEM-u, uputila je još nekoliko savjeta za kraj.

– Uživajte. I molim vas, maturanti, kad upišete faks, povežite se s ljudima. Mijenjat će se ljudi, ali povežite se s ekipom. Bitno je stvarati si mrežu ljudi. Drugo, rješavajte si obveze na vrijeme, na ljeto idite na more. Uživajte te četiri godine. Nemojte zanemarivati kontakte s poslovnom zajednicom. Jednog dana ćete tražiti posao, morate se istaknuti. Morate imati dobru praksu odrađenu. Koma je da ljudi izlaze na tržište bez ijedne odrađene prakse, istaknula je za kraj profesorica Vasić.

Savjeti iz iskustva koji će ti olakšati studiranje i polaganje ispita

Realistični proces učenja za prve ispite na faksu većini će studenata biti poznat. Prije nego je faks počeo, čvrsto smo odlučili ostaviti život kampanjca iza sebe. Okrećemo novi list! Stariji smo, mudriji, stvari ćemo raditi drugačije. Predavanja, potom, počnu i stvari već tu pođu po zlu. Ne našom krivicom, naravno. Kako ovo ne bi bila i tvoja priča, donosimo savjete za učinkovito učenje koji će ti drastično olakšati dolazak do diplome.

Prosječna studentska priča o pripremanju ispita, uz poneke varijacije, počinje ovako. Početak je semestra i najprije trebamo nabaviti literaturu za učenje. To se, posve nepredviđeno, malo oduži. Jedan tjedan postane dva, dva polagano prerastu u tri, a mi još uvijek nemamo iz čega ponavljati nakon predavanja kao što smo se kleli da hoćemo. Nakon što si još neko vrijeme govorimo da najprije tri, a potom četiri pa pet lekcija nisu velik zaostatak (nismo mi krivi, naprosto nismo imali iz čega učiti), odustajemo od prvotnog plana i jurišamo dalje.

Mjesec dana učenja je dovoljno za prvi kolokvij, zar ne? No zaredalo se nekoliko poziva za izlazak, pa je izašla nova sezona one serije koju pratimo, pa smo se poželjeli mamine kuhinje i hitno otputovali doma za vikend. Nismo se ni snašli, a do kolokvija nam je ostalo još tjedan dana. Nije problem, ionako najbolje funkcioniramo pod pritiskom. Idućih tjedan dana osciliramo između očaja i slijepe nade u to da će sve ipak biti u redu.

The circle of life prosječnog kampanjca

Ne spavamo. Preživljavamo na kavi i brzoj hrani iz menze. Manično podcrtavamo i iščitavamo. Naše funkcioniranje pod pritiskom, neočekivano, ipak nije tako bajno. Na dan prvog kolokvija na faksu se pojavimo s podočnjacima, odlučniji no ikada da ćemo, od sada pa nadalje, okrenuti novi list. Život kampanjca ostavljamo iza sebe! Stariji smo, mudriji, i tako dalje. Predviđaš kako priča završava?

Nova akademska godina još nije počela što znači da imaš vremena preokrenuti stvari i stvarno se držati obećanja o redovnom učenju. Budući da smo studiranje već prošli, dat ćemo ti savjete iz iskustva koji ti u tome mogu pomoći. Moraš znati da učenje na faksu neće izgledati kao učenje u srednjoj. Profesori će očekivati da neke osnove već dobro znaš, a gradiva će biti više. Imat ćeš i druge obveze, poput pisanja seminara, vježbi i različitih projekata. Dobra priprema će, stoga, biti i više od pola posla.

Korak 1: Kako se motivirati na učenje?

Reći ćemo ti iskreno, zaboravi na ovo. Kad bismo čekali motivaciju za učenje, ne bismo položili niti jedan ispit na faksu. Nemoj nas shvatiti krivo i pasti u očaj, jer postoji nešto puno učinkovitije: stvaranje navike. Navika je najbliže što ćeš doći motivaciji za učenje, jer ćeš zapravo biti motivirana ili motiviran održavati naviku pa će ti učenje, samim time, biti lakše.

- Svaki dan odvoji vrijeme za učenje. Najbolje se poznaješ i znaš koliko ti vremena treba, ali to ne mora biti previše. Dovoljno je i sat vremena;
- Uči uvijek na istom mjestu koje će služiti samo tvoj svrsi (dakle, nemoj učiti u krevetu ili na kauču). Neka ti to mjesto postane asocijacija koju ćeš vezati uz učenje;
- Svaki dan (ili radnim danima) provodi vrijeme na svom mjestu za učenje. Ako se ne možeš natjerati da počneš učiti, svejedno sjedni za radni stol, ugasi Internet na mobitelu i listaj literaturu. Bitno je, za početak, samo stvoriti naviku.

Korak 1.2.: Sve što moraš znati o planiranju

Plan napravi što prije. Ako možeš, čim počne nastava. Ako učiš redovito i materijal prolaziš nakon svakog predavanja, s ovim nećeš imati problema. Ako pak sve ostaviš

za ispitne rokove, a nije rijetko polagati četiri, pet ili više ispita u isto vrijeme, bez plana nećeš moći.

- Provjeri koja literatura ulazi u ispit. Podijeli ju na cjeline razumne duljine;
- Provjeri koliko točno vremena imaš do ispita. Ostavi si barem nekoliko dana prije ispita za ponavljanje;
- Odredi koliko gradiva trebaš naučiti svaki dan. Plan zapiši i drži ga se. Znaš koliko ti vremena realistično treba, ne dopusti mozgu da te uvjeri u suprotno.

Korak 2: Kako učiti manje, a imati bolje rezultate?

Odgovor na ovo pitanje je sveti gral svakog studenta. Ipak, postoje načini da provjereno povećaš učinkovitost svog učenja.

- Nemoj učiti gladna, odnosno gladan. Mozak troši jako puno energije koju dobivamo hranom, stoga će tijelu slati signale da mu treba još energije. Te signale nemoj ignorirati;
- Tehnike učenja, poput Pomodoro tehnike, mogu biti jako korisne. Pomodoro tehnika znači da učiš određeno vrijeme, obično 30 ili 45 minuta, a potom uzmeš pauzu. Dakle, razlomi učenje i redovno radi pauze, jer ćeš tako poboljšati pamćenje informacija;
- Nije svejedno što ćeš raditi na pauzi. U odmorima od učenja obično posežemo za mobitelom, što nije najbolje. Ako pauzu potrošiš isključivo na, primjerice, gledanje TikTok videa, tvoj će mozak biti bombardiran s jako puno novih informacija i zapravo se neće odmoriti;
- Uči s razumijevanjem. Pri tome podcrtavaj, pravi umne mape, vodi bilješke, uči naglas ili u sebi, što god ti najviše odgovara. No, želiš li učiti s razumijevanjem, nemoj samo iščitavati gradivo. Pokušaj slijediti tijek misli ili logiku autora. Nakon čitanja, prepričaj pročitano i ponovi postupak po potrebi.
- Dok učiš, ugasi Internet. Malo tko se može oduprijeti zovu notifikacija – bolje ih je niti ne vidjeti dok ne dođe vrijeme za pauzu.

Korak 3: Tehnologija ti može pomoći

Internet vrvi korisnim web stranicama, aplikacijama i informacijama koje će ti olakšati studiranje. Zašto ih ne iskoristiti?

- Ubrzaj učenje koristeći aplikacije, od digitalnih rokovnika koji će ti slati podsjetnike za učenje ili ispite, onih koji ti pomažu u navođenju referenci prilikom pisanja radova, pa do skenera koji tvoje fotografije pretvaraju u .pdf dokumente;
- Neki dio gradiva ne razumiješ, a nemaš vremena za pitati kolege za pomoć? Odgovor na tvoje pitanje vjerojatno postoji na internetu. Primjerice, YouTube je prepun korisnih vodiča, a možeš koristiti i forume poput Reddita ili stranice

Quora za dobivanje odgovora na neko specifično pitanje. Neće svaki odgovor kojeg pronađeš biti točan, stoga pripazi;

- Za ponavljanje možeš koristiti web platforme koje gejmificiraju učenje, poput stranice kvizovi.srednja.hr. Ako ne pronađeš gradivo koje ti treba, možeš kreirati vlastitu temu u koju ćeš dodavati pitanja i odgovore.

partneri projekta

Bernays

PBZ

ZSEM
Zagreb School of Economics and Management